

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

Aan de gemeenteraad
cc. college van B&W
cc. pers

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

DATUM 21 oktober 2020
ZAAKNUMMER 706305
BEHANDELD DOOR M. van Riet Paap
TELEFOON (035) 629 2966
BIJLAGEN 4
BETREFT Coronabrief – oktober 2020 (uitvoering moties 20-33 en 20-24)

Geachte dames en heren,

De coronacrisis houdt inmiddels ruim een half jaar aan en de impact op de samenleving is groot. Ook in Hilversum. Onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn getroffen door het virus of door de maatregelen die onze volksgezondheid moeten beschermen. De verwachting is helaas dat corona voorlopig nog onder ons is. De crisis duurt voort en het is onzeker voor hoe lang. Sinds het eind van de zomer neemt het aantal besmetting door het hele land weer toe, Hilversum is hierop geen uitzondering. Er zijn regionale maatregelen genomen om het virus in te dammen, gevolgd door strengere landelijke maatregelen op 29 september en 14 oktober. Op het moment van schrijven van deze brief (in de week van 12 oktober) zijn de maatregelen van 14 oktober het meest actueel.

In deze Coronabrief laten we zien op welke manier we als gemeente hebben gehandeld om de crisis tot dit moment aan te pakken. Dat doen we lokaal in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek en met betrokken organisaties uit de stad in de Taskforce Anderhalve Meter. Daarnaast haken we zoveel mogelijk aan op de veelheid aan steunpakketten die door andere overheden worden ingezet. Deze activiteiten – inzet lokaal en inspringen op steunpakketten – vormen de basis van onze inzet voor de crisismaanden die ons nog te wachten staan. Meer hierover onder het kopje ‘Samenwerken als één overheid in crisistijd’.

We beschrijven in deze brief ook welke impact corona heeft gehad op verschillende maatschappelijke thema's. Een viertal ‘rode draden’ lichten we daarbij uit. De ‘rode draden’ zijn ontwikkelingen die onze bijzondere aandacht hebben vanwege de grote impact op dit moment en, naar verwachting, de grote impact op de langere termijn. Per rode draad geven we aan wat we op dit moment zien gebeuren, wat we verwachten dat op ons afkomt en wat we daaraan zullen doen.

Bijlage 1 bevat een overzicht van alle beleidsthema's, met daarin een terugblik, een verwachting voor de komende periode en een handelingsperspectief voor de gemeente. Omdat voorspellingen in deze onzekere tijd lastig zijn, hebben we in bijlage 1 getracht te werken met 2 scenario's ('gevolgen maatregelen 29 september en 14 oktober zijn tijdelijk zwaar' en 'gevolgen maatregelen 29 september en 14 oktober zijn langdurig zwaar').

Door middel van de brief en haar bijlagen geven we uitvoering aan motie 20-33 'Scenario's steunpakket Corona' (zie bijlage 2). Het overzicht in bijlage 1 is het begin van het werken met de scenariomethodiek. We gaan dit de komende maanden verder ontwikkelen.

Deze Coronabrief gaat alleen in op de maatschappelijke impact van de coronacrisis. De financiële impactanalyse, alsmede de verantwoording over de uitgaven uit de gemeentelijke Covid-reserve, loopt via de Tussenrapportages (Turap). De financiële impactanalyse werkt niet met de scenario's uit bijlage 1, maar met de risicomethodiek die ook in eerdere stukken is gebruikt. De eerste Turap heeft u begin oktober in de raad behandeld, de tweede Turap wordt in de raad van 7 december aan u voorgelegd.

We versturen u deze brief in oktober zodat u de inhoud ervan desgewenst kunt meewegen in uw bespreking van de Begroting 2021 tijdens de commissievergadering van 4 november. Via het Corona Weekbericht blijven we u van actuele ontwikkelingen op de hoogte houden.

Samenwerken als één overheid in crisistijd

In de coronacrisis hebben we vanaf de acute crisistijd vanaf midden maart op vele vlakken tegelijk geschakeld. Er is intensief afgestemd en samengewerkt tussen het Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten om ten eerste de gezondheidscrisis aan te pakken. De vertaling van de landelijke maatregelen naar regionale uitvoering verliep in onze regio grotendeels via de voorzitter van de Veiligheidsregio, met opeenvolgende noodverordeningen om zo invulling te geven aan de aanwijzingen vanuit de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Vanaf eind juni is de nationale crisisorganisatie afgeschaald naar een actieve waakvlam constructie, is er gewerkt aan de lange termijn effecten van de coronacrisis en op de voorbereiding op een mogelijke tweede golf later in het jaar. Die tweede golf is inmiddels werkelijkheid geworden, met vanaf 14 oktober een gedeeltelijke lockdown. In de aanpak daarvan bouwen we op de samenwerking die tijdens de eerste golf effectief heeft gewerkt.

We zijn gelijktijdig met de gezondheidscrisis ook direct als één overheid aan de slag gegaan om de economische klappen van de crisis op te vangen. Dat hebben we gedaan door de Rijksregelingen, die per 17 maart 2020 werden ingesteld, uit te voeren, zoals de Tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers (TOZO), de Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren Covid-19 (TOGS, uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) en de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW, uitgevoerd door het UWV). Deze maatregelen vormden de kern van de eerste steunpakketten vanuit het Rijk.

Op het niveau van Hilversum hebben we door het snelle handelen vanuit het Rijk kunnen inschatten welke steunmaatregelen er op lokaal niveau aanvullend nodig waren.

Wat we concreet hebben gedaan:

1. 1 april 2020: maatregelenpakket voor ondernemers en organisaties (zie RIB 2020-17). Na overleg met onder andere de ondernemersorganisaties in Hilversum is aanvullend op het landelijke steunpakket een aantal maatregelen genomen om het lokaal bedrijfsleven, groot en klein, in alle sectoren en organisaties in cultuur en sport, in deze ongekend moeilijke tijd verder te ondersteunen. We hebben van ondernemers en organisaties gehoord dat deze maatregelen zeer zijn gewaardeerd.
2. 12 mei 2020: precariobelasting horeca voor 2020 geschrapt. Deze belasting voor het gebruik van de openbare ruimte voor ondernemers is na uw raadsbesluit besloten niet te heffen voor 2020 om de zwaar getroffen horecasector enigszins te ontzien.
3. 20 mei 2020: Taskforce Anderhalve Meter ingesteld. Op voorspraak van uw motie 20-25 'Denken in oplossingen' hebben wij een Taskforce opgericht, bestaande uit verschillende vertegenwoordigers uit organisaties in de stad. De Taskforce is in de afgelopen periode van grote waarde gebleken voor de stad en is dat nog steeds. We hebben op allerlei vlakken snel kunnen schakelen en zo een zichtbaar positieve bijdrage geleverd aan zowel het verblijfsklimaat in de stad als aan de verdiencapaciteit van ondernemers. Er zijn bijvoorbeeld maatregelen genomen in de openbare ruimte, zoals fietsenrekken en lantaarnpalen verplaatsen, om (verruimde) terrassen mogelijk te maken.
De leden zijn zeer betrokken en hebben gezamenlijk een breed netwerk dat effectief wordt ingezet. De Taskforce zoekt naar ruimte om te ondernemen, steunt de ergst getroffen sectoren,

zoals horeca, detailhandel en evenementen, maar heeft net zo zeer oog voor leefbaarheid en veiligheid. Daarbij zijn de lijnen naar bijvoorbeeld Veiligheidsregio en brandweer kort. In de collegebrief van 28 september worden de belangrijkste resultaten van de samenwerking in de Taskforce benoemd.

Met leden van Taskforce zijn op voorspraak van motie 20-24 (zie bijlage 3) de kansen en beperkingen van inzet van (juridische) instrumenten, zoals garanties, solidariteitsbijdragen, gedoogbesluiten, tijdelijke omgevingsvergunningen en convenanten verkend. Gedoogbesluiten en tijdelijke omgevingsvergunningen zijn en worden ingezet voor onder andere horeca en sport. De Taskforce zag geen draagvlak noch meerwaarde voor een solidariteitsheffing. De mogelijkheden voor garanties en convenanten zijn in specifieke situaties onderzocht, maar tot op heden niet haalbaar gebleken. Motie 20-24 beschouwen we hiermee als uitgevoerd.

4. 10 juni 2020: Covid-reserve ingesteld ter hoogte van €2,7 miljoen. Doel van de reserve is om dekking te geven aan lokale uitgaven die veroorzaakt worden door de coronacrisis, waarvoor geen compensatie van de Rijksoverheid beschikbaar is en essentiële en/of maatschappelijke dienstverlening betreffen voor de Hilversumse samenleving. In RIB 2020-42 is een eerste overzicht van uitgaven uit de Covid-reserve gepresenteerd. In de Turap II in december 2020 krijgt u een volledig financieel overzicht gepresenteerd.
5. 12 juni 2020: open brief Media sector aan minister Slob (OCW). Samen met een grote groep in Hilversum gevestigde mediabedrijven heeft de gemeente steun vanuit het ministerie gevraagd om de mediasector weer op gang te brengen.
25 juni 2020: versneld subsidiëren vanuit subsidieregeling lokale media. Een bedrag van €376.000 is geoormerkt voor het versterken van de lokale en regionale media. Vanwege de coronacrisis is, na consultatie in de commissie van 16 april, besloten alvast te beginnen met subsidiëren van mediaorganisaties met aanvragen (zie RIB 20-36). Op het moment van schrijven hebben we vijf van de 15 aanvragen gehonoreerd, ter hoogte van een bedrag van €260.000.
6. 10 juli 2020: matching landelijke Covid-19 steun voor cultuur voor Filmtheater en de Vorstin (€366.000). Zie RIB 2020-45.
7. 1 september 2020: matching provinciaal Noodfonds cultuur voor museum Hilversum, Wonderfeel, Bibliotheek Hilversum en Globe theater (€70.000). Zie RIB 2020-51.
8. 22 september 2020: kwijtschelding huur sportverenigingen, sportaccommodaties en het zwembad over maart, april en mei.
9. Vanaf 29 september 2020: verlenen van verschillende ontheffingen aan cultuur- en mediaorganisaties en sportverenigingen om hen in het dagelijks functioneren te ondersteunen.
10. 8 oktober 2020: uitdelen gratis herbruikbare mondkapjes. Alle collegeleden hebben op zeven plekken in Hilversum gratis herbruikbare mondkapjes uitgedeeld. Komende weken zijn deze beschermingsmiddelen op verschillende locaties te verkrijgen, zoals bij Hilversum Marketing op het Stationsplein en bij de balie van het Stadskantoor aan de Oude Enghweg.
11. 20 oktober 2020: verlengen van uitstelregeling lokale heffingen voor ondernemers tot 31 december 2020. Op dit moment hebben 220 ondernemers uitstel van betaling aangevraagd. Zij kunnen door dit besluit uitstel tot het eind van het jaar krijgen.

Onze inzet voor het vervolg van de crisis

Zolang de coronacrisis voortduurt blijven we het samenspel met Rijk, provincie, veiligheidsregio en organisaties binnen Hilversum voortzetten. We zijn constant alert op steunmaatregelen die Hilversum in het herstel kunnen helpen en lobbyen daar actief voor. Met de zware maatregelen van 14 oktober wordt de urgentie van deze aanpak alleen maar groter.

We doen beroep op de sterke relaties die we hebben binnen de regio Gooi & Vechtstreek, regio Utrecht, de Metropoolregio Amsterdam en VNG om de route naar steunpakketten effectief te bewandelen. Vanaf 2021 wordt hiervoor ook een specialist in subsidieverwerving ingezet, een post die is opgenomen in de

Begroting 2021. In bijlage 4 hebben wij het overzicht¹ van Europese, landelijke en regionale steunpakketten geschetst die wij in de gaten houden. Dit is het overzicht dat we in de week van 12 oktober voor het laatst hebben geactualiseerd, maar wordt ook daarna constant bijgehouden.

Onze lokale aanpak in combinatie met het inspringen op steunpakketten is naar onze inschatting de meest effectieve manier om de crisis aan te pakken. Het vraagt veel van de ambtelijke organisatie, maar is binnen de huidige capaciteit op te vangen. Incidentele lokale ingrepen voor het beheersen van de crisis – ook zijnde extra ambtelijke capaciteit – dekken we uit de gemeentelijke Covid-reserve, ingesteld in mei van dit jaar met een grootte van €2,7 miljoen. De verantwoording over de uitgaven uit de Covid-reserve volgt via de Turap II.

Gezien het bovenstaande stellen we op dit moment geen extra lokale steunpakketten voor, waartoe u oproept in M20-33. Mocht de komende periode toch om structurele ingrepen vragen, die niet uit bestaande lokale middelen (begroting of Covid-reserve) of landelijke steunpakketten kan worden gedekt, dan doen wij u daartoe voorstellen via een begrotingswijziging of via de Kadernota 2021.

‘Rode draden’: aandachtsgebieden in het vervolg van de crisis

De aanpak van de coronacrisis in het afgelopen half jaar vormt de basis van hoe we de komende maanden zullen opereren. Opnieuw staan we in goed contact met andere overheden en partijen in de stad. Belangrijk daarbij is om zicht te hebben op wat er nu speelt – dat beeld wordt grotendeels ingevuld door de Taskforce Anderhalve Meter – en wat er naar verwachting gaat spelen als de crisis langer voortduurt. In kader van die lange termijn voorspellingen, hoe onzeker ook, hebben wij vier ‘rode draden’ benoemd, welke onze bijzondere aandacht krijgen in het vervolg van deze crisis. Per rode draad geven we aan wat er nu gebeurt, wat we verwachten dat er de komende periode gaat gebeuren en wat wij daar als gemeente tegenover zetten.

Rode draad 1: Ondernemers in zwaar weer en een toename op werk- en inkomensvoorzieningen

De coronacrisis begon als een gezondheidscrisis, maar zorgt inmiddels ook voor een economische recessie. Bedrijven en zzp-ers hebben het in Hilversum toenemend zwaar, dat zien we terug in het groeiende beroep dat wordt gedaan op de ondersteuningsvoorzieningen van het Rijk en de gemeente.

We zien nu in de stad het volgende gebeuren²:

- Zzp-ers doen een flink beroep op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO), waarbij sinds de invoering van de regeling in maart 2020 107 kredieten zijn verstrekt en een aantal aanvragen nog in behandeling zijn.
- Het aantal bijstandsaanvragen in Q2 (180) is verdubbeld ten opzichte van dezelfde periode in 2019 (94).
- Het aantal WW-uitkeringen bij het UWV is in de afgelopen zes maanden fors hoger dan in dezelfde periode in 2019 (+29% kortdurende WW; +7% langdurige WW). Er is sprake van een lichte daling van het aantal WW-uitkeringen vanaf mei 2020 tot dit moment. De verklaring hiervoor is dat veel jongeren die werkloos raakten tijdens de eerste besmettingsgolf slechts voor een korte periode aanspraak maakten op WW-uitkering.
- Nieuwe instroom aan werklozen komt vooral uit de zwaarst getroffen sectoren: horeca, media en cultuur, sportscholen en detailhandel. Met name jongeren en flexwerkers zijn flink getroffen door de eerste ontslaggolf. Dit zien we terug in de bijstandsaanvragen en in de kortdurende WW-uitkeringen.

¹ Mede tot stand gekomen door de VNG Ledenbrief van 3 september 2020, met daarin een overzicht van de maatregelen die het Rijk neemt en verwijzing naar de relevante kamerbrieven.

² Cijfers zijn afkomstig uit de gemeentelijke monitoringssystemen zoals Suite en Qlikview.

- Het aantal terugvorderingen neemt toe. Dit komt met name door het onterecht ontvangen van TOZO.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:³

- De landelijke werkloosheid zal mogelijk tot boven de 10% stijgen, gezien het scenario ‘Tweede golf’ in de Juniraming 2020-2021 van het Centraal Planbureau.
- Het aantal mensen dat beroep doet op bijstand zal toenemen. Ten eerste vanwege de te verwachten ontslaggolf door de tweede golf, met name in de zwaar getroffen sectoren. Ten tweede vanwege de kortdurende WW-uitkeringen die aflopen en overgaan in bijstandsafhankelijkheid. Ten derde vanwege de mogelijke versobering van de TOZO-regeling in de volgende fases en de daarmee samenhangende bijstandsafhankelijkheid van ondernemers die failliet gaan.
- Voor veel inwoners die reeds aangewezen waren op bijstand of al een grote afstand tot de arbeidsmarkt hadden, geldt dat door de coronacrisis de afstand tot de arbeidsmarkt groter wordt. Zij krijgen bovendien concurrentie van een groep die voorheen relatief weinig werkloos was, in een arbeidsmarkt die krappere wordt vanwege de stijgende werkloosheid.
- Tweeverdieners zullen in sommige gevallen naar eenverdieners gaan. In het ergste geval zal dit leiden tot hypotheek en maandhuren die niet betaald kunnen worden. Met een mogelijke toeloop in de schulddienstverlening tot gevolg.
- De aanvragen schuldhulpverlening laten tot op heden geen stijging zien. Dit is conform het landelijk beeld. De aanvragen minimaregeling blijven achter bij de gestelde verwachting voor 2020, maar dit kan de laatste maanden van 2020 nog veranderen. Vooralsnog veronderstellen we dat er sprake is van een uitgestelde vraag en dat we in 2021 een stijging zullen zien.
- Op dit moment is er geen extra drukte in het kader van het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz), dat erop is gericht om zelfstandigen te helpen die een onderneming willen starten, of levensvatbaarheid willen maken, of willen beëindigen wegens dreigend faillissement. Ondernemers maken in dit kader nu nog gebruik van de TOZO. We verwachten dat sommige ondernemers door de langer aanhoudende crisis verder in de problemen komen en uiteindelijk na de TOZO bij de Bbz terecht komen.
- Werkgevers die ondersteuning vragen bij personele vraagstukken, zoals de verplichting in de nieuwe NOW-regeling om hun medewerkers naar ander werk te helpen.
- Een toenemende behoefte bij werkenden aan advies en informatie over scholing en ontwikkeling omdat de baanonzekerheid toeneemt
- Het aantal terugvorderingen rond onterecht ontvangen TOZO neemt verder toe.

Wat wij doen of gaan doen:

- Bijstandsaanvragen in het kader van de Participatiewet worden opgevangen via de BUIG-gelden (Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorzieningen aan gemeenten). De BUIG-gelden ontvangt de gemeente van het Rijk. Elk jaar dienen we het definitieve BUIG budget af te wachten voordat we weten of eventuele extra uitgaven ook daadwerkelijk vergoed worden door het Rijk. Via de RIB ‘Definitief BUIG Budget’ verzonden in de week van 19 oktober, heeft u kunnen lezen dat het definitieve BUIG budget voor 2020 is verhoogd met €1,2 miljoen. We zijn blij dat we hierdoor kunnen melden dat de extra lasten door de coronacrisis (€4 miljoen meer dan begroot) niet tot een additionele overschrijding in de Begroting 2020 leidt. Het begrote tekort van €1.125.000 op de BUIG voor 2020 zal daarmee dicht tegen het werkelijke saldo van baten en lasten liggen. Het is vanzelfsprekend nog niet duidelijk hoe deze situatie zich in 2021, met een verwachte extra

³ Toekomstige verwachtingen over uitkeringen en regionale arbeidsmarktrapportages komen vanuit het landelijke UWV of het UWV uitvoeringsoverleg Gooi & Vechtstreek. Enkele voorspellingen, bijvoorbeeld over de verwachte benodigde extra ambtelijke capaciteit, zijn afkomstig vanuit de ambtelijke vakdisciplines, gebaseerd op historische ontwikkelingen en huidige aantallen – deels verrijkt door een expertgroep binnen de VNG. Dekking voor tijdelijke extra capaciteit komt uit de Covid-reserve.

toename in bijstandslasten door corona, zich gaat ontwikkelen. De gemeente is hierin in grote mate afhankelijk van de BUIG uitkering van het Rijk in 2021.

- Doordat er meer mensen de bijstand instromen en minder uitstromen wordt het bijstandsbestand van de gemeente groter. De extra capaciteit om dit werk op te vangen hebben we ingehuurd tot het einde van het jaar, gedekt uit de Covid-reserve.
- De TOZO regeling is door het Rijk verlengd tot juli 2021. We hebben hier veel werk aan, maar zowel de uitvoeringskosten als de kosten voor de TOZO-regeling zelf worden door het Rijk gecompenseerd.
- Gezien de verwachte toename van het beroep op de Bbz als TOZO verder wordt afgebouwd, zijn we aan het inventariseren hoe we onze capaciteit kunnen opschalen indien nodig. Hierbij willen we het aanvraagproces voor Bbz en voor schulddienstverlening voor ondernemers efficiënter inrichten door het (gedeeltelijk) te combineren.
- Met onder andere het UWV en de Regio richten we een regionaal mobiliteitscentrum in dat werkgevers ondersteunt om personeel vroegtijdig van werk naar werk te helpen.
- We zetten een Leerwerkloket op waar iedereen terecht kan voor laagdrempelig advies over scholing en ontwikkeling. Ook kan er worden doorverwezen naar het aanbod dat in de regio beschikbaar is.
- Het regionale programma Perspectief op Werk, dat zich voorheen uitsluitend richtte op het realiseren van uitstroom, is bijgesteld waardoor er met de projecten ook wordt ingezet op het voorkomen van instroom in de WW en bijstand. Een resultaat hiervan is bijvoorbeeld een pilot waarbij mensen via een leerwerktraject worden begeleid naar kansrijke banen in de energietransitie, zorg, media en techniek. Dit zijn banen die juist nu in de coronacrisis hard nodig zijn. In de collegebrief 'Voortgang regioplannen arbeidsmarkt', verzonden op 24 september 2020, hebben wij u hierover geïnformeerd.
- De terugvordering van onterecht ontvangen TOZO levert een hogere werkdruk op maar is tot nu toe op te vangen. Het contract van de TOZO-inhuur met ervaring op gebied van terugvorderingen is verlengd tot 14 februari 2021.

Al voor de coronacrisis lag onze focus niet alleen op het bieden van basiszekerheid voor inwoners die dat nodig hebben, maar ook op het begeleiden van werkloosheid naar werk. Nu de druk op de sociale voorzieningen toeneemt is deze beweging urgenter geworden. De programma's Perspectief op Werk en Werken aan Werk van de regio Gooi & Vechtstreek liggen inhoudelijk en financieel op koers. Er zijn drie deelprojecten stopgezet (Schoon Thuis, Jongeren vouchers en Innovatiebudget) en daarvoor in de plaats heeft de regio de opdracht om met nieuwe voorstellen te komen in het licht van de coronacrisis. Deze worden in december aan het portefeuillehoudersoverleg in de regio en de colleges van deelnemende gemeenten voorgelegd.

Aanvullend investeert het Rijk vanwege de coronacrisis de komende tijd tientallen miljoenen in maatwerkondersteuning en omscholing van werkzoekenden naar ander werk (zie bijlage 4, overzicht steunpakketten). Zodra we hierop financieel kunnen inspringen zullen we dit doen. Informatie over de steunpakketten is te vinden in de Kamerbrief van het Ministerie SZW d.d. 23 sep 2020 (uitwerking aanvullend sociaal pakket) en de Kamerbrief Ministerie SZW d.d. 28 sep 2020 (intensivering armoede- en schuldenaanpak).

Door hetgeen we al hebben opgebouwd kan Hilversum op deze Rijksmiddelen vanuit een sterke basis aansluiten. We gaan door met het stimuleren van leven lang leren (LLO) en het verbeteren van de relaties met werkgevers, onderwijsinstellingen en relevante partijen in de grotere regio, zoals House of Skills, de MRA, en de Economic Board Utrecht. De samenwerkingsovereenkomsten met het MBO College Hilversum en de Hogeschool van Amsterdam focussen op het vergroten van de inzetbaarheid van mensen en de aansluiting op de regionale arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door (om)scholingstrajecten met baangarantie.

In de zwaar getroffen mediasector opereert Media Perspectives, dat met mediabedrijven, mediaprofessionals en opleiders de impact van corona in beeld brengt en de sector via de lijnen talent en innovatie helpt om wendbaar te blijven. Daarnaast hebben we een aanvraag ingediend bij het ministerie van Economische Zaken voor een MKB deal, waarin het MKB geholpen kan worden bij digitaliserings- en HR-vraagstukken. Hilversum is met succes door de eerste selectieronde gekomen.

Rode draad 2: opstapelende problemen rond kwetsbare doelgroepen

Bij de term ‘kwetsbare doelgroepen’ denken we, aanhakend op diverse rapporten die in Corona-tijd verschenen zijn, aan de volgende inwoners: ouderen, mantelzorgers, jongeren, daklozen en andere kwetsbare inwoners (inwoners met een psychiatrische achtergrond, een taalachterstand en/of een licht verstandelijke beperking, en huishoudens die kampen met een opeenstapeling van problemen).

We hebben tijdens de strenge maatregelen in het voorjaar het volgende zien gebeuren:

- Ouderen in verzorgingshuizen en zelfstandig wonende ouderen werden ernstig getroffen. Omdat zij fysiek kwetsbaarder zijn hadden zij qua gezondheid meer last van COVID-19. Om het risico op besmetting te verkleinen was bezoek niet mogelijk. Huishoudelijke hulp, dagbesteding, buurthuisactiviteiten en andere vormen van begeleiding vielen grotendeels weg, waardoor ouderen in een ernstig isolement terecht kwamen.
- De situatie onder ouderen straalde af op hun mantelzorgers. Op deze toch al zwaar belaste groep werd een groter beroep gedaan, omdat dagbesteding, huishoudelijke hulp en andere vormen van begeleiding grotendeels wegvielen, of maar gedeeltelijk werden gecompenseerd door alternatieve ondersteuning.
- Volgens een onderzoek van ‘Dokters voor Kinderen’ (Nederlands Jeugd Instituut, september 2020) hebben kinderen en jongeren door de coronacrisis, de lockdown (scholen tijdelijk dicht) en de andere maatregelen ‘substantiële schade’ opgelopen op lichamelijk, cognitief en sociaal-emotioneel vlak. Niet-acute lichamelijke zorg is uitgesteld. Leerlingen liepen leerachterstanden op. Dagbestedingsactiviteiten vielen weg en bezoeksregelingen in de zorg werden opgeschort.
- Huiselijk geweld wordt nog steeds (en evenveel) gemeld, zo krijgen we te horen van Veilig Thuis.
- Tijdens de eerste lockdown is het aantal aanmeldingen bij de voedselbank gestegen met 20%. Doordat er gehamsterd werd waren de supermarkten niet in staat om voldoende voedselpakketten aan de voedselbank te leveren.
- Bij buurtbemiddeling kwamen meer verzoeken binnen om te ondersteunen bij problemen tussen burens. Vooral klachten over geluidsoverlast namen in deze fase toe.

De alom gevreesde escalatie van problemen bij kwetsbare groepen is, voor zover we nu kunnen zien, uitgebleven. De getroffen maatregelen zullen daartoe hebben bijgedragen. We zitten nu in de tweede golf. Diverse maatregelen zijn aangescherpt. Hoewel vanuit de eerste golf lessen in het veld zijn geleerd, zullen contact beperkende maatregelen de bovenstaande problemen weer in de hand werken, dan wel verergeren omdat de gevolgen van de eerste golf nog niet zijn weggeëbd.

Wat we in de periode van strenge maatregelen hebben gedaan is ingegeven door de rol die wij als gemeente bij de verschillende vormen van ondersteuning hebben. Daarbij valt een onderscheid te maken tussen de ondersteuning die door zorgprofessionals wordt gegeven, de ondersteuning die door welzijnsprofessionals wordt gegeven, en de informele zorg door vrijwilligers, mantelzorgers, en op initiatief van bewoners.

Wat we concreet hebben gedaan en blijven doen:

Zorg aan ouderen

De gemeente onderhoudt contacten met de belangrijke zorgaanbieders. Daarnaast is de Regio Gooi & Vechtstreek een belangrijke gesprekspartner, omdat de zorg die zorgprofessionals leveren door de Regio

wordt ingekocht. Met de zorginstellingen die huishoudelijke hulp leveren is afgesproken dat het wegvallen van die hulp tijdens de strenge lockdown, is vervangen door het zoveel mogelijk telefonisch contact. Daarnaast hebben zorgaanbieders andere alternatieven bedacht, zoals dagbesteding thuis. Ze hebben crisisteams opgezet en samengewerkt bij het onderbrengen van corona-patiënten op locaties en de inkoop van beschermingsmiddelen.

Het Rijk heeft in overleg met de VNG bepaald dat gemeenten de omzet 2019 (+ contractuele indexatie) voor 2020 moeten garanderen voor de zorgaanbieders. Het gaat hierbij om het garanderen van niet geleverde zorg. Hierin wordt de mogelijkheid om achteraf enkel de gemaakte lasten te verrekenen opgehouden. De Regio Gooi en Vechtstreek werkt momenteel (samen met de gemeenten) aan richtlijnen om de meer- en minderkosten te inventariseren om zo de hoogte van de compensatie te bepalen. Dit is momenteel nog niet bekend. Het Rijk heeft via de septembercirculaire hiervoor middelen ter beschikking gesteld.

Welzijn

De ondersteuning door welzijnsinstellingen gebeurt meestal in opdracht van de gemeente en wordt gesubsidieerd. De contacten die we hebben met de instellingen worden in coronatijd gebruikt om de situatie te monitoren. Als uit die contacten blijkt dat extra subsidie nodig is, of subsidievoorwaarden aangepast moeten worden, gaan we daarover het gesprek aan.

Binnen de bestaande subsidies zijn extra maatregelen getroffen om de toegankelijkheid van instellingen als Versa Welzijn en Stichting Present te vergroten. Bijvoorbeeld door het verspreiden van telefoonnummers van medewerkers via flyers en de krant. De gebiedsteams van Versa hebben zich gericht op contact met de buurt, digitaal meedoen, telefooncirkels en de luisterlijn.

Aan Versa is door de gemeente €20.000 extra subsidie verleend om het jongerenwerk tijdens de vakantie te intensiveren. Dit had te maken met de zorgelijke situatie rond jongeren, en het feit dat veel jongeren tijdens de vakantie in Nederland bleven. Mede door de structurele samenwerking tussen jongerenwerk, politie en toezichthouders is er in Hilversum verhoudingsgewijs weinig overlast geweest.

Aanpak eenzaamheid

De lokale eenzaamheidsaanpak speelt in coronatijd ook een belangrijke rol. Over het Hilversumse actieplan tegen eenzaamheid 'Samen is leuker!' hebben wij u op 5 oktober met RIB 2020-58 geïnformeerd. Eenzaamheid beïnvloedt de kwaliteit van leven negatief, leidt tot gezondheidsklachten van inwoners en minder deelname aan de samenleving. De zelfredzaamheid komt dan onder druk te staan. In coronatijd is die problematiek toegenomen. Met de lokale aanpak van eenzaamheid proberen we de positie van deze inwoners te verbeteren. Dit doen we onder andere door onderlinge verbinding tussen inwoners te versterken en te bouwen aan kleine sociale en vitale gemeenschappen in de wijken.

In het kader van de aanpak van eenzaamheid wordt in het najaar een extra burgerpeiling uitgevoerd, waarin de relatie met corona wordt meegenomen.

Jeugd

De professionals en jeugdconsulenten in Hilversum zijn sinds half maart direct actief op zoek gegaan naar kwetsbare gezinnen met de bedoeling het contact met hen – al dan niet digitaal - in stand te houden. De jeugdconsulenten hebben ook in die eerste periode alle scholen en kinderdagverblijven gebeld om te inventariseren of er kinderen waren met een kwetsbare thuissituatie. Deze ouders zijn aangeboden om gebruik te maken van de noodopvang, zoals die regionaal was geregeld. In het geval van gelijksoortige maatregelen in de tweede golf zijn deze acties uit de eerste golf opnieuw bruikbaar.

Het kan zijn dat er voor kwetsbare kinderen, zeker ook nu de maatregelen weer strenger worden, meer specialistische zorg en intensievere begeleiding vanuit het onderwijs nodig is. Dit kan leiden tot hogere uitgaven voor jeugdhulp voor de gemeente. Het is echter lastig om die extra zorgvraag financieel te duiden

omdat de vraag naar jeugdhulp stijgt (zie ook RIB 2020-52) en de vraag die door corona is ontstaan in die toenemende vraag zou kunnen vallen. Zodra we hierover duidelijkheid hebben wordt u geïnformeerd.

Veilig Thuis heeft in Hilversum zoveel mogelijk huisbezoeken afgelegd en als dat echt niet kon digitaal contact gemaakt met het gezin. Dit zal ook tijdens de tweede golf van belang zijn.

Daklozen

De druk op dak- en thuislozenopvang, geregeld vanuit de Regio Gooi & Vechtstreek, was voor de coronacrisis al hoog. Er wordt momenteel aan het regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang 2021-2024 gewerkt, dat aan u zal worden voorgelegd. Hierbij betrekken we de meest recente ontwikkelingen ten gevolge van de coronamaatregelen.

Uit de cijfers blijkt dat corona tot nu toe niet voor een toename in de aantallen zorgt. Binnen de geldende wetgeving ('iedereen dient te worden opgevangen als dat op eigen kracht niet meer lukt') kunnen we de toestroom aan. De verklaring daarvoor is dat iemand niet zomaar dakloos wordt. Daar zit een langdurig proces voor, bijvoorbeeld via de schulddienstverlening. Bij een langdurig aanhoudende crisis zou deze situatie kunnen veranderen, maar de verwachting is niet dat opschaling nodig is. Er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden voor tijdelijke opvang in hotels als de opvanglocaties vol zitten. Financieel is de reserve bij de Regio voor noodsituaties in de bescherming en opvang toereikend om een eventuele opschaling c.q. financiering van uitwijklocaties op te vangen.

Mantelzorg en bewonersinitiatieven

Vóór corona was het project mantelzorgambassadeur al gestart. HilverZorg, MEE, Versa en de gemeente werken samen bij het bieden van gerichte ondersteuning aan mantelzorgers. Het verstrekken van adequate informatie en respijtzorg staat centraal. Tijdens corona zijn de activiteiten daarop toegespitst en is de Mantelzorgbus van start gegaan, een laagdrempelig steunpunt in de wijk.

Naast de geïndiceerde begeleiding en ondersteuning hebben we enorm veel initiatieven gezien van inwoners die elkaar ondersteunen. Er zijn verschillende Facebook-groepen, telefooncirkels en andere netwerken ontstaan. Soms gebeurde dat spontaan, soms met ondersteuning van organisaties die subsidie ontvangen van gemeente Hilversum. In dat kader zijn veel maaltijden bezorgd en boodschappen gedaan door en voor inwoners. Eenzame inwoners hebben ook regelmatig gebeld met de Luisterlijn en vergelijkbare initiatieven.

Voedselbank

Hoewel de gemeente geen subsidierelatie met de voedselbank heeft, is in april extra subsidie verleend omdat de voedselbank niet meer aan de toegenomen vraag kon voldoen. In verband met de hamsterwoede stagneerde de voedselaanvoer vanuit de supermarkten. Met de subsidie zijn voedselpakketten ingekocht.

Rode draad 3: zicht op ontwikkelingen bij organisaties in de stad

Veel organisaties met wie wij samenwerken aan Hilversum hebben het tijdens corona zwaar. Tegelijkertijd zien we een grote betrokkenheid van partijen in de stad om samen de schouders eronder te zetten. De samenwerking in de Taskforce Anderhalve Meter is daarvan een goed voorbeeld.

We houden zo goed mogelijk zicht op de belangrijke organisaties in de stad, in alle sectoren, alleen al door veel in gesprek te zijn. Zo kunnen we vroegtijdig signalen opvangen als iets niet goed loopt, of als er juist kansen liggen. Als we kijken naar onze verbonden partijen en organisaties waarmee we een subsidierelatie hebben, is er grofweg een indeling in twee categorieën te maken: 'zorgelijk' en 'gaat voorlopig goed'.

De categorie 'zorgelijk'

1. Onderwijsinstellingen

Bij scholen staat vooral de maatschappelijke functie onder druk. Leraren moeten bij klachten eerder thuisblijven, waardoor de druk op andere leraren groter wordt. Daarnaast raken de kinderen die al in

multiprobleemgezinnen wonen verder achterop. Taalachterstanden bij kinderen met een migratieachtergrond zijn moeilijker weg te werken, bijvoorbeeld doordat sommige kinderen tijdelijk teruggingen naar het land van herkomst.

Bij beroepsopleidingen zijn zowel leraren als studenten de dupe van de contact beperkende maatregelen. Leraren moeten aan kleinere groepen les geven en geven daardoor vaak meerdere keren dezelfde les. Voor kwetsbare jongeren die een startkwalificatie proberen te behalen is het moeilijker om een stageplaats in bijvoorbeeld de retail of bij contactberoepen zoals de kapper te vinden. Maar ook voor 'gewilde' IT-studenten op het MBO college Hilversum is het in deze periode moeilijk om een stageplek te vinden. Bedrijven willen minder mensen op de werkvloer en zien begeleiding op afstand vaak niet zitten.

Er zijn overigens ook positieve ontwikkelingen te melden. De verbonden partij Coöperatie productief leren werkte samen met de Gooise Praktijkschool aan het nabootsen van een winkel in de praktijkschool. Zo konden leerlingen toch hun stage volgen. Ook neemt de instroom in het MBO college toe. Het lijkt erop dat vanwege de minder grote kans op werk jongeren vaker besluiten weer naar school te gaan.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:

- Als de contact beperkende maatregelen nog maanden aanhouden gaat dit met name in de praktijkgerichte beroepen zorgen voor problemen met afstuderen en uitstromen naar de arbeidsmarkt. Juist voor kwetsbare jongeren en jongeren in het speciaal onderwijs vergroot dit het risico op andere sociale problematiek.
- De druk op leraren neemt toe.

Wat (gaan) wij doen:

- In de raad van 9 december 2020 leggen wij nieuw onderwijskansenbeleid aan u voor, waarin we ook op de coronacrisis en de consequenties ingaan. We stippen daarin de wettelijke component aan die wij hebben uit te voeren in het kader van onderwijsachterstanden, maar maken ook na overleg met schoolbesturen zelf keuzes die we in Hilversum belangrijk vinden.
- De gemeente staat in goed contact met de onderwijsinstellingen via de gezamenlijke overlegstructuur. Daarin worden de problemen die rond corona spelen aangekaart en kijkt de gemeente hoe zij kan ondersteunen.

2. Kinderopvangorganisaties

Vanaf de eerste intelligente lockdown tot 8 juni 2020 waren kinderopvang organisaties gesloten, behalve voor kinderen van ouders met een 'cruciaal' beroep. Ouders zijn gevraagd in die periode de kinderopvang door te betalen, om vervolgens via een regeling van het Rijk te worden gecompenseerd. Na 8 juni mocht de kinderopvang weer open. Het voornaamste probleem op dit moment is dat leid(st)ers of pedagogisch medewerkers met klachten zich niet snel kunnen laten testen. Zij vallen niet onder de categorie die snel getest mogen worden. Sinds 11 september 2020 zijn dit alleen de onderwijsgegenden in het primair en secundair onderwijs. Kinderopvang BINK geeft aan al 60 diensten te hebben vervangen vanwege het langzame testbeleid.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:

- Het is denkbaar dat het opvangen van diensten niet langer lukt en kinderen naar huis moeten worden gestuurd. Tot nu toe is dat signaal door de Hilversumse organisaties nog niet afgegeven, maar het dreigt wel.
- Ook andere beroepsgroepen die veel naar kinderopvangorganisaties gaan, zoals logopedisten (in gemeentelijke dienst), kunnen vanwege de contact beperkende maatregelen lastiger hun werk doen, met negatieve gevolgen voor de kinderen in de opvang.

Wat wij doen:

- Op dit moment zijn we goed in gesprek met de kinderopvangorganisaties. Mocht er regionaal of landelijk worden besloten dat de kinderopvang moet sluiten, bestaat er op dit moment geen andere financiële compensatieregeling dan de generieke Rijksregelingen.

3. Cultuurorganisaties

Voor de culturele organisaties in Hilversum heeft het afgelopen halfjaar grote consequenties gehad. Door de maatregelen tegen Covid-19 kwam vrijwel het gehele culturele leven maanden stil te liggen. Sinds de versoepelingen van mei, juni en juli zijn er mondjesmaat weer activiteiten mogelijk. Maar nog steeds zijn de beperkingen groot. Bovendien is het voor organisaties onmogelijk om met de verplichte 1,5 meter afstand dezelfde prestaties te leveren als vóór Covid-19. Er kunnen minder bezoekers komen en minder activiteiten worden georganiseerd. In 2020 gaat er een kleine €5 miljoen subsidie naar culturele organisaties. Veruit het grootste gedeelte van dat bedrag gaat naar de culturele basisinfrastructuur (BIS). De BIS is vastgesteld door het college en vormt de ruggengraat van het culturele leven in Hilversum.

In BIS zijn De Vorstin en Filmtheater Hilversum hard getroffen. Zij zijn voor het grootste deel aangewezen op publieksinkomsten uit kaartverkoop en baromzet, die nu geruime tijd stilviel, terwijl de kosten doorlopen. Ook Museum Hilversum, het Globe theater, de bibliotheek en festival Wonderfeel hebben schade opgelopen door de coronamaatregelen. Deze instellingen hebben hun nettoschade als gevolg van de Covid-19 maatregelen gemeld bij de gemeente en een aanvraag voor noodsteun gedaan. Voor bovengenoemde zes grote, professionele organisaties heeft de gemeente noodsteun verleend; in (50%) matching met de door het Rijk beschikbaar gestelde fondsen voor De Vorstin en Filmtheater (€366.000, zie RIB 2020-45) en in (35%) matching met het noodfonds van de Provincie Noord Holland voor Museum Hilversum, festival Wonderfeel, Globe theater en de bibliotheek Hilversum (€70.000, zie RIB 2020-51). De gemeentelijke dekking komt uit de Covid-reserve.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:

- De inspanningen die culturele organisaties hebben geleverd om overeind te blijven, vaak met steun van ons en andere overheden, zijn tot nu toe goed gelukt. De gevolgen die de huidige tweede besmettingsgolf gaat hebben is op dit moment moeilijk te overzien. In ieder geval zullen de instellingen die van publieksinkomsten afhankelijk zijn de klap langer voelen.
- Tijdelijke krachten die voor culturele organisaties werken zijn vanwege sluitingen of annulering van activiteiten minder ingehuurd. Een groot deel van het flexibele personeel zit zonder werk thuis. De verwachting is dat naarmate de tweede golf langer duurt, de kans groter wordt dat dit personeel uiteindelijk ander werk zal moeten zoeken, dan wel een beroep gaat doen op de inkomensvoorzieningen van het UWV of de gemeente.
- We voorzien een risico voor de schade bij andere kleine (amateurkunst)organisaties. Deze organisaties kunnen over het algemeen geen aanspraak maken op middelen vanuit de cultuur noodfondsen en zijn dus geheel aangewezen op de generieke Rijksmiddelen of steun van de gemeente.

Wat wij doen:

- Alle culturele instellingen zijn belangrijk, maar we kunnen als gemeente niet alle instellingen overeind houden. Vanwege haar vitale belang voor Hilversum ligt onze primaire focus op het overeind houden van de BIS.
- Met de culturele instellingen is nauw contact over de stand van zaken en inschatting van risico's en kansen. De gemeente is in gesprek met culturele organisaties en media over de ontwikkeling van hybride events op de (middel)lange termijn, waarbij virtuele en fysieke aanwezigheid gecombineerd worden.
- We zijn constant in gesprek op regionaal (Utrecht, MRA en provincie) en landelijk niveau om aandacht te vragen voor nieuwe noodsteun, zoals een mogelijk tweede noodfonds van de provincie. Bij toekomstig beroep op noodfondsen is te voorzien dat er gemeentelijke matching nodig zal zijn. In de gemeentelijke begroting 2020 en 2021 is hiervoor geen financiële ruimte. Financiële steunmogelijkheden is er ook niet begroot voor kleinere (amateurkunst) organisaties.

4. Sportverenigingen

Alle sportaccommodaties zijn tijdens de eerste besmettingsgolf gedurende anderhalve maand gesloten geweest. In mei werden activiteiten eerst voor jeugd in de buitenlucht en daarna voor iedereen weer onder voorwaarden mogelijk. Het was in deze periode nog niet mogelijk om evenementen en toernooien te organiseren. Clubs hebben minder inkomsten gehad vanwege de langdurige sluiting en de beperkte mogelijkheden daarna.

Sportverenigingen kunnen allereerst aanspraak maken op de regelingen die zijn ingesteld door het Rijk en andere overheden (NOW en verschillende steunfondsen). Verder hebben wij ter compensatie in de collegevergadering van 22 september besloten om de huur kwijt te schelden die verenigingen aan de gemeente zouden betalen over maart, april en mei. Dat geldt ook voor sportaccommodaties en het zwembad. Om deze lasten te dekken heeft de gemeente een aanvraag bij de Rijksregeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19 (TVS) ingediend, waarin €90 miljoen voor amateursportverenigingen beschikbaar is gesteld. Commerciële verhuurders, zoals Optisport, hebben de mogelijkheid dit ook te doen. We besloten op 22 september ook dat als de compensatie vanuit de regeling niet 100% dekkend is, de gemeente zelf het verschil dekt uit de Covid-reserve.

Op 29 september en 14 oktober zijn nieuwe landelijke maatregelen afgekondigd die sportverenigingen opnieuw hard raken. Alle sportactiviteiten waar geen afstand kan worden gehouden zijn voor 4 weken verboden voor 18 jaar en ouder. Sportkantines zijn in ieder geval vanaf 14 oktober nog 4 weken gesloten gesloten en toeschouwers zijn niet welkom bij amateur- of professionele wedstrijden.

Van de sportclubs wordt in deze bijzondere periode opnieuw veel flexibiliteit en inzet verwacht. Ze doen hun uiterste best om zich keurig aan de regels te houden. Vrijwilligers verdienen hiervoor een pluim.

Wat we verwachten dat er de komende tijd gaat gebeuren:

- Door de nieuwe maatregelen zullen de inkomsten voor sportclubs uit horeca, evenementen en wedstrijden opnieuw laag zijn. Met de huurcompensatie vanuit TVS is de verwachting dat de klap voor dit jaar door de meeste clubs kan worden opgevangen, maar de financiële houdbaarheid bij clubs voor de langere termijn hangt af van hoe lang de maatregelen voortduren.
- Als de maatregelen landelijk verder verzwaren ten opzichte van 29 september en opnieuw tot sluitingen leiden, verliezen de sportclubs de juist zo belangrijke taak die zij vervullen in deze pandemie: mensen in beweging houden.

Wat wij doen:

- We hebben de aanvraag voor steun vanuit TVS ingediend zodat we de financiële ondersteuning van de sportclubs mogelijk konden maken. We wachten af in hoeverre de aanvraag volledig wordt gehonoreerd en compenseren zo nodig het ontbrekende gedeelte uit de Covid-reserve.
- We blijven met sportverenigingen in gesprek en ondersteunen ze met de beschikbaar gestelde borden “Corona spelregels voor de sport”.
- We houden zicht op nieuwe ontwikkelingen als gevolg van de recente en toekomstige maatregelen.
- Verenigingsondersteuning Hilversum wordt structureel in gezet om aan de sportverenigingen ook in deze periode maatwerk te leveren.

De categorie ‘gaat voorlopig goed’

In deze categorie vallen de verbonden partijen of gesubsidieerde instellingen waar het relatief goed mee gaat. Op verschillende manieren gaan ze om met de crisis:

1. Veel organisaties geven op een andere manier invulling geven aan hetzelfde werk. Bijvoorbeeld vaker digitaal of in kleinere groepen. Een goed voorbeeld hiervan is Versa Welzijn. In de contacten met het management wordt aangegeven dat er op andere manieren contacten en

- verbindingen worden gelegd en dat dit voorlopig goed gaat. Lastig is wel dat er minder dagbesteding is geweest vanwege de maatregelen.
2. Veel organisaties hebben het programma voor 2020 aangepast omdat de coronasituatie dat vraagt. Zij bewijzen de samenleving in coronatijd een belangrijke dienst om het net even anders dan gewoonlijk te doen:
 - a. Hilversum Marketing: evenementen meer gericht op de eigen inwoner, zoals Summer in the City.
 - b. Verschillende buurthuizen: minder inkomsten maar blijven verbinding zoeken.
 - c. Verschillende ondernemersverenigingen: signalering van problemen bij ondernemers. Focus ligt bij vooral op overleven en minder op bijdragen aan om- en bijscholingsprogramma's.
 - d. Stadsfonds: inzet vanwege de crisis op ondersteuning van de horeca en op gebiedsmanagement in crisistijd.
 - e. Beeld en Geluid als organisator van de Dutch Media Week (3-11 oktober): veel digitale programmering, maar gaat wel door.
 3. Sommige organisaties kunnen dit jaar minder doen aan activiteiten, maar staan als organisatie niet op omvallen staat. Een voorbeeld hiervan is Hilverzon. Zij konden dit jaar niet de beloofde 500 energiecoachgesprekken bij mensen thuis voeren vanwege de maatregelen. Ook lezingen en informatieavonden werden sterk bemoeilijkt. Voor dit jaar zullen zij de gestelde doelen niet halen, maar dit bedreigt het voortbestaan van de organisatie niet.

Rode draad 4: toenemende kwetsbaarheid voor ondermijning

De coronacrisis drukt, zoals we eerder in dit stuk schrijven, zwaar op ondernemers. Velen beroepen zich op de steun die overheden bieden, maar het risico bestaat dat er ook voor steun uit criminele hoek wordt gekozen. Met name zwaar getroffen sectoren zoals de horeca hebben weinig inkomsten gehad en hebben kosten zien doorlopen. De horecasector wordt in het bijzonder aangemerkt als risicovol voor ondermijnende activiteiten.

Wat zien we nu:

- Op dit moment beginnen de eerste signalen binnen te komen van mogelijke ondermijnende situaties, ingegeven door de gevolgen van de coronacrisis. Dat is een ontwikkeling van de laatste weken. Eerder leek de coronacrisis dat effect nog niet te hebben in Hilversum, wat overeenkomt met het beeld in de regio en landelijk. Naarmate de coronacrisis langer voortduurt en de overbruggingsmaatregelen vanuit de overheid versoberen, zullen de kwetsbare sectoren aantrekkelijker worden voor criminelen.

Wat we verwachten dat er gaat gebeuren:

- Er worden contante leningen door criminelen aangeboden aan ondernemers die in zwaar weer verkeren ten behoeve van witwassen.
- Horecazaken worden verkocht voor veel te lage bedragen. Dit is een veel gebruikte witwaspraktijk.
- Leegstand als gevolg van de coronacrisis is aantrekkelijk voor criminele activiteiten zoals illegaal gokken of drugshandel.
- Het wordt makkelijker voor criminelen om te investeren in horecabedrijven om zo in korte tijd een horeca-imperium te bouwen. Compleet met gemeentelijke vergunningen wordt er zo gepoogd wit te wassen.

Wat wij doen:

- We blijven hard werken aan een veiliger en leefbaarder Hilversum, ook in coronatijd. De sluitingen van panden waar ontoelaatbare activiteiten plaatsvinden, zoals cocaïnehandel of hennepweek, zijn ook in coronatijd doorgegaan. In het afgelopen half jaar zijn er bijvoorbeeld 8 drugspanden op last van de burgemeester gesloten.

- Daarnaast monitoren we de recente signalen van ondermijning als gevolg van de economische schade door corona nauwgezet. Dit doen we door goede samenwerking met de ketenpartners. Hilversum werkt samen in het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), bestaande uit politie, Openbaar Ministerie, belastingdienst en andere gemeenten.
- We leggen contact met ondernemers en informeren ze over de signalen van ondermijning. In oktober hebben we dit gedaan door een informatiebrief en flyer naar ondernemers te sturen. Daarin staat hoe criminele investeerders zijn te herkennen en welke mogelijkheden ondernemers hebben die ermee in aanraking komen.
- We investeren in het cluster Ondermijning binnen de organisatie, zowel in mensen op straat als in data-analisten. Data en informatie wordt constant uitgewisseld met de ketenpartners.

Vervolg

Onder het kopje ‘Onze inzet voor het vervolg van de crisis’ op pagina 3 schetsen we hoe we de komende periode ons handelen in deze crisis gaan vervolgen. Samengevat: we gaan door met de goed werkende lokale aanpak met onder andere de Taskforce Anderhalve Meter, we houden zicht op de lange termijn effecten en springen zoveel mogelijk in op de steunpakketten die andere overheden bieden. We stellen daarom nu geen nieuwe steunmaatregelen voor op dit moment (anders dan de Covid-reserve die we al hebben), maar komen bij u terug – in de vorm van een begrotingswijzigingsvoorstel of via de Kadernota 2021 – als dat in het vervolg van de crisis wel nodig blijkt.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlagen

1. Overzicht impact corona op gemeentelijke beleidsthema's
2. M20-33 Scenario's steunpakket Corona
3. M20-24 Samen Corona Proof
4. Overzicht steunpakketten corona

Maatschappelijke Impactanalyse Corona – Gemeente Hilversum

Dit overzicht is geactualiseerd tot 14 oktober. De maatregelen die het kabinet afkondigde inzake de gedeeltelijke lockdown zijn erin meegenomen. Het is denkbaar dat de scenario's in dit overzicht vanwege nieuwe ontwikkelingen moeten worden aangepast. Het college en de organisatie zullen in het vervolg van deze crisis volgens de scenariomethodiek blijven werken.

Inhoudsopgave

Sector	Mate van impact
1 Horeca	Hoog
2 Detailhandel	Hoog
3 Arbeidsmarkt, werk, inkomen en schulden	Hoog
4 Cultuur	Hoog
5 Sport	Hoog
6 Onderwijs	Hoog
7 Ondermijning	Hoog
8 Toezicht en handhaving	Hoog
9 Mobiliteit/bewegen	Gemiddeld
10 Wonen	Gemiddeld
11 Duurzaamheid	Gemiddeld
12 Fysieke projecten	Gemiddeld
13 Jeugd	Gemiddeld
14 Welzijn en zorg	Gemiddeld
15 Bescherming en opvang	Gemiddeld
16 Jeugd en veiligheid	Gemiddeld
17 Veiligheidsbeleving / sociale spanningen	Gemiddeld
18 Logistiek	Laag
19 Natuur en ecologie	Laag
20 Monumenten	Laag
21 Milieu	Laag

Toelichting op de scenario's in deze impactanalyse

Scenario tijdelijk zwaar	Scenario langduriger zwaar
In dit scenario sorteren de maatregelen van 29 september en 14 oktober 2020 na vier weken effect en kan langzaam worden afgeschaald. De afschaling kan een economische recessie niet voorkomen, maar er is ook uitzicht op langzaam economisch herstel. Sectoren gaan weer terug naar normaal (overbruggen) of passen zich aan de nieuwe realiteit aan (aanpassen).	In dit scenario sorteren de maatregelen van 29 september en 14 oktober 2020 niet voldoende effect, houden maatregelen langer aan en verzwaren ze mogelijk zelfs naar een volledige tweede lockdown. Als gevolg worden sectoren gedurende langere tijd hard geraakt, onder meer door minder reisbewegingen. Hierdoor zal er een tijd aanbreken van het net redden of niet (overleven) of is er sprake van een radicale omslag in denken (transformatie).

Horeca

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Deze sector is en wordt nog steeds hard geraakt door de crisis en de beperkende maatregelen. Daardoor is de sector (met de cafe's en nachtzaken voorop), een groot deel van de inkomsten dit jaar misgelopen waarvan slechts een deel op de lange termijn kan worden terugverdiend. Per 1 juni kon de horeca weer open en hebben ze in de zomer, met ondersteuning vanuit de gemeente, zo goed en zo kwaad als het kan gedraaid. Met de beperkende maatregelen van 14 oktober wordt de horeca geconfronteerd met een nieuwe lockdown voor een periode van vier weken. Voor de periode na de nieuwe sluiting van vier weken heeft het college van B&W op 6 oktober besloten de verruimde terrassen ook in de winterperiode toe te staan. Daarbij zijn aspecten die het bezoek comfortabeler maken, zoals terrasschotten en heaters onder voorwaarden toegestaan. Ook is besloten om het op verzoek uitstellen van betaling van belasting te verlengen tot 31 december 2020. Ondanks deze steun hebben enkele horeca ondernemers inmiddels hun deuren moeten sluiten. De Taskforce Anderhalve Meter, waarin Koninklijke Horeca Nederland afdeling Hilversum onder andere is vertegenwoordigd neemt allerlei initiatieven die mede bedoeld zijn voor de horeca, waaronder de aanpassing van de openbare ruimte, onder meer door het verplaatsen van fietsenrekken en lantaarnpalen. Na de Summer in the City activiteiten in de zomer wordt momenteel gewerkt aan verschillende coronaproof evenementen (zoals Sinterklaas) en wordt de campagne 'Support your locals' opnieuw opgestart door Hilversum Marketing, Centrum en De Gijsbrecht.

Scenario tijdelijk zwaar

De omzet van horeca wordt sinds langere tijd stevig geraakt, maar door versoepeling van de maatregelen van 29 september en 14 oktober na vier weken, overheidssteun en openstelling in de zomer wordt dit deels gecompenseerd. Er gaan horecabedrijven failliet maar er zullen ook bedrijven zijn die zich voldoende weten aan te passen aan de nieuwe situatie. Mogelijk nieuwe horecaformules zullen deels in het gat springen dat de faillietgaande horeca achterlaat, maar de leegstand zal toenemen met een afnemende aantrekkingskracht van het centrum en ondermijning tot mogelijk gevolg.

Handelingsperspectief gemeente

Aanpassen: De financiële regelingen vanuit het Rijk bieden het grootste financiële houvast voor horecaondernemers. De gemeente kan ondernemingen niet financieel overeind houden. We blijven wel in nauw contact staan, meedenken en flexibel optreden waar mogelijk (uitstel lokale belastingen, geen precario dit jaar, verruimde terrassen, aanpassingen in de openbare ruimte, marketing).

Scenario langduriger zwaar

Bij het langer voortduren van de sluiting van 14 oktober dan de aangekondigde vier weken zal de horeca veel inkomsten missen met een groot aantal faillissementen tot gevolg. Daarnaast mijden toeristen langdurig het reizen buiten de eigen landsgrenzen en ook Nederlanders maken minder reisbewegingen in eigen land. Tot slot is thuiswerken de norm, waardoor catering (waar ook veel horecabedrijven zich deels op richten) van zakelijke bijeenkomsten wegvalt. De horeca richt zich gedurende lange tijd met name op de lokale/regionale afzetmarkt en afhaalformules. Als gevolg wordt de horeca geconfronteerd met minder omzet en sluitingen waardoor de leegstand oploopt met een afnemende aantrekkingskracht van het centrum en ondermijnende activiteiten tot gevolg.

Handelingsperspectief gemeente

Transformatie: Ook in dit scenario denken we mee en treden we waar mogelijk flexibel op (uitstel lokale belastingen, geen precario dit jaar, verruimde terrassen, aanpassingen in de openbare ruimte, marketing). De in dit scenario te verwachten grote hoeveelheid faillissementen hebben invloed op de kwaliteit van het centrum, waarbij het nog urgenter wordt om te komen tot een compacter centrumgebied.

Detailhandel

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? De omzetten in de detailhandel zijn afgelopen maanden hard geraakt als gevolg van de coronacrisis, met name in de seizoen-afhankelijke sectoren (kleding en schoenen). Het voortduren van de crisis en daaraan gerelateerde recessie zorgt voor een nog hardere klap. Met de winter in aantocht komen er nieuwe uitdagingen bij t.a.v. comfortabel winkelen. Rijen buiten in de regen en kou is niet aantrekkelijk. Winkeliers maken zich zorgen om omzet, en ook over hoe de sint/kerstdrukke kan worden opgevangen en verspreid over de week en over de maanden waarin retailers het vaak moeten verdienen. Vanuit de Taskforce Anderhalve Meter, waarin ook de gemeente zit, wordt gewerkt aan een veilig bezoek van het centrum en andere winkelgebieden, onder meer door het toevoegen van signing van het voetgangersgebied, een druktemeter, inzet van stewards en uitdelen van mondkapjes in samenwerking met de stichting Hilversum Marketing. Daarnaast is het zomerprogramma Summer in the City financieel ondersteund en in vergunningverlening gefaciliteerd en worden door Hilversum Marketing campagnes als 'Support your locals' gerealiseerd. Ook is besloten om het op verzoek uitstellen van betaling van belasting te verlengen tot 31 december 2020.

Scenario tijdelijk zwaar	Handelingsperspectief gemeente	Scenario langduriger zwaar	Handelingsperspectief gemeente
Door aanhoudende maatregelen blijft winkelbezoek relatief laag. Omzetten herstellen langzaam naar het niveau van 2019 doordat de maatregelen van 29 september en 14 oktober na vier weken effect sorteren. Hoewel niet alle schade teniet wordt gedaan, zullen klanten de fysieke winkels weer gaan opzoeken en daar hun aankopen doen. Er zullen winkels failliet gaan, maar een deel zal zich aan de nieuwe situatie aanpassen. Er komen (beperkte) verzoeken om winkels te transformeren naar wonen, met name in het randgebied. Ook is sprake van (beperkte) leegstand.	Overbruggen: De gemeente ondersteunt ondernemers met het uitvoeren van de Rijksregelingen (bijvoorbeeld NOW) en het geldende maatregelenpakket (betalingsregelingen, geen precario). Daarnaast faciliteert de gemeente maatregelen in de openbare ruimte (signing, stewards), activiteiten en campagnes in de winterperiode. We blijven meedenken en flexibel optreden waar mogelijk.	Doordat de maatregelen van 14 oktober verzwaren tot een volledige lockdown of langer voortduren als gedeeltelijke lockdown zal de sector dusdanig veel verlies lijden dat meer zelfstandige winkeliers en ketens hun winkels sluiten. Ook zal de sector veel faillissementen te verduren hebben. Dit leidt tot een verdere toename van de leegstand in/rond het centrum en in andere winkelgebieden met bijbehorend effect op het vestigingsklimaat en een grotere kans op ondermijnende activiteiten.	Transformatie: De gemeente ondersteunt ondernemers met het uitvoeren van Rijksregelingen, maar zal ook zelf moeten nadenken over een tweede lokale maatregelenpakket zoals na de eerste lockdown werd uitgevaardigd (zie RIB 2020-17, bijlage 4). De grote hoeveelheid faillissementen hebben invloed op de aantrekkingskracht van het centrum, waarbij het urgenter wordt stevig in te zetten op een compacter centrum met verplaatsing van winkels en inzet op transformatie van winkelmeters naar werken en wonen, tijdelijk dan wel permanent.

*Zie de inhoudsopgave voor een toelichting op de uitgangspositie per scenario

Arbeidsmarkt, werk, inkomen en schulden

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Door de coronacrisis is er inmiddels sprake van een economische recessie met directe gevolgen voor de arbeidsmarkt en daarmee de beroepsbevolking. Bedrijven en zzp-ers hebben het toenemend zwaar, dat zien we terug in het groeiende beroep dat wordt gedaan op de ondersteuningsvoorzieningen die het Rijk heeft ingesteld, of die de gemeente al heeft. Zo zien we dat zzp-ers flink beroep doen op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO), met al 2201 uitkeringen en 107 verstrekte kredieten in Hilversum. Ook is het aantal WW-uitkeringen bij het UWV de afgelopen zes maanden fors hoger dan in dezelfde periode in 2019 (+29% kortdurende WW; +7% langdurige WW). Daarbij is er sprake van een lichte daling van het aantal WW-uitkeringen vanaf mei 2020 tot dit moment. De verklaring hiervoor is dat veel jongeren die werkloos raakten tijdens de eerste besmettingsgolf slechts voor een korte periode aanspraak maakten op WW-uitkering. Tegelijkertijd zien we een toename in het aantal terugvorderingen, met name door onterecht ontvangen TOZO. Voor de gemeente betekent dit dat er zowel meer beroep wordt gedaan op het uitvoeren van de landelijke en lokale regelingen als ook meer werkdruk als gevolg van de toegenomen terugvorderingen. Groepen die het zwaarst getroffen zijn, zijn jongeren en flexwerkers en de sectoren horeca, media en cultuur, sportscholen en detailhandel. Om werk(loos)-naar-werk te stimuleren sluit Hilversum onder meer aan bij de investeringen van het Rijk voor maatwerkondersteuning van werkzoekenden naar ander werk. Al voor de coronacrisis is ingezet op het stimuleren van leven lang leren (LLO) en het verbeteren van de relaties met werkgevers, onderwijsinstellingen en relevante partijen in de grotere regio (zoals House of Skills, de MRA, en de Economic Board Utrecht). In de zwaar getroffen mediasector opereert Media Perspectives, dat met mediabedrijven, mediaprofessionals (incl zzp) en opleiders spreekt over de actuele vraag wat de impact is van corona en wat nodig is om wendbaar te blijven. Daarnaast is er een aanvraag ingediend bij het ministerie van Economische Zaken voor een MKB deal, waarin het MKB geholpen kan worden bij digitaliserings- en HR-vraagstukken.

Scenario tijdelijk zwaar

De verwachting is dat het beroep op de gemeentelijke bijstandsregelingen zal toenemen als gevolg van de effecten van een tweede golf, het aflopen van kortdurende WW-uitkeringen en de versoeringen van maatregelen vanuit het Rijk. Doordat het bijstandsbestand van de gemeente groter wordt en het aantal terugvorderingen van onterecht ontvangen TOZO nog meer toeneemt, is er tijdelijk extra capaciteit nodig om dit op te vangen. Hoewel de verwachting is dat de werkgelegenheid langzaam weer aantrekt zullen sectoren als de horeca en detailhandel langer nodig hebben om te herstellen en zal de arbeidsmarkt lastiger worden voor starters. Zelfs in het meest gunstige geval stijgt de werkloosheid volgens de UWV met 2,5%.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: Op korte termijn zal de gemeente de regelingen van het Rijk en toezicht daarop verder uitvoeren. In voorbereiding op de afschaling hiervan kan de gemeente de eigen capaciteit voor de BBZ en bijstandsregelingen opschalen. Daarnaast kan de gemeente de vroegsignalisering verder doorontwikkelen en daarbij passende ondersteuning, het minimeleid verruimen en nog intensiever contact met samenwerkingspartners organiseren voor het organiseren van om- en bijscholingstrajecten, etc.

Scenario langduriger zwaar

Door de langer durende zware maatregelen van 14 oktober, wordt de recessie zwaarder en zal het herstel van werkgelegenheid veel trager verlopen. Ondernemers komen verder in de problemen en komen uiteindelijk na de TOZO bij de BBZ en schuldhelpverlening terecht. Ook neemt het aantal werklozen dat beroep doet op andere bijstandsregelingen verder toe waardoor gemeentelijke budgetten voor meerdere jaren onder druk zullen staan. De verwachting is dat het Rijk hiervoor enige compensatie zal bieden maar bij lange na niet genoeg.

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: Werkzoekenden zullen eerder een beroep doen op de gemeente om financiële ondersteuning. Als gevolg hiervan ontstaat een oplopende druk op inkomensvoorzieningen, schuld- en werktrajecten. Voor zover deze beschikbaar zijn kunnen werklozen zich beroepen op regelingen en steunpakketten vanuit het Rijk. De gemeente kan meedenken en flexibel zijn in het ondersteunen van deze maatregelen. Het belang van begeleiding en investeringen in om- en bijscholingstrajecten naar kansrijke sectoren zal nog groter worden. Daarvoor kan de gemeente overwegen een extra programma te starten.

Cultuur

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Door de maatregelen tegen Covid-19 kwam vrijwel het gehele culturele leven maanden stil te liggen. Ondanks de versoepelingen in juni en vanwege de nieuwe aangescherpte maatregelen vanaf 1 oktober blijft de situatie zorgelijk en wordt de cultuursector geconfronteerd met een beperkte capaciteit vanwege de contactbeperkende maatregelen. De sector is nog sterker dan voorheen afhankelijk van overheidssubsidies doordat het rendement van voorstellingen niet kan worden behaald. Ruimtegebrek is een serieus probleem voor vrijwel alle activiteiten en de kosten voor activiteiten zijn hoger door alle extra maatregelen die moeten worden genomen. Vanuit de gemeente ligt de prioriteit nu bij het overeind houden van de culturele basisinfrastructuur (BIS). Zo zijn vanuit de BIS steunvragen gekomen vanuit De Vorstin, Filmtheater Hilversum, Museum Hilversum, Globe Centrum voor Kunst en Cultuur, de bibliotheek en Festival Wonderfeel. De gemeente heeft vanaf het begin nauw contact met de instellingen en een regelmatig geactualiseerd beeld van de impact van de corona maatregelen op hun bedrijfsvoering. Doordat er een goed beeld was van de nettoschade kon snel noodsteun verleend worden aan instellingen in de BIS, door matching met de door het Rijk beschikbaar gestelde fondsen en het noodfonds van de Provincie Noord-Holland (in totaal gaat het om noodsteun ter hoogte van 716.000 euro, waarvan meer dan de helft vanuit Rijk en provincie). Het Rijk is daarnaast bezig met het ontwikkelen van een extra noodfondspakket en door de provincie is een tweede noodfonds ingesteld, waarvan een deel beschikbaar zal komen voor cultuur. Daarnaast maken instellingen, waar mogelijk, gebruik van de generieke (Rijks)regelingen, zoals NOW. Met de culturele instellingen is verder nauw contact over de stand van zaken en inschatting van risico's. Een verborgen problematiek betreft de vele zzp-ers, die een deel van de klap opvangen en weinig perspectief hebben op werk doordat activiteiten op langere termijn niet meer (of in beperkte mate) plaatsvinden.

Scenario tijdelijk zwaar	Handelingsperspectief gemeente	Scenario langduriger zwaar	Handelingsperspectief gemeente
De contactbeperkende maatregelen die zijn ingegaan vanaf 29 september en 14 oktober zorgen ervoor dat culturele organisaties die het al zwaar hadden, verder onder druk komen te staan. Doordat het aantal bezoekers beperkt wordt tot 30 kan een deel van de organisaties niet meer rendabel draaien met financiële consequenties tot gevolg.	Overbruggen: de gemeente ondersteunt de organisaties door het uitvoeren van de Rijksregelingen en lobbyt actief binnen MRA, Provincie en Regio voor verdere noodsteun vanuit het Rijk om de tweede klap op te vangen. De gemeente houdt nauw contact met de culturele partijen.	De contactbeperkende maatregelen van 29 september en 14 oktober blijven langer bestaan en worden mogelijk verzwaard tot een volledige tweede lockdown waardoor de sector structureel inkomsten blijft missen. Culturele organisaties binnen en buiten de BIS komen in financieel zwaar weer en dreigen in sommige gevallen de deuren te moeten sluiten. Tijdelijke dienstverbanden stromen uit de sector. Met name kleinere (amateurkunst) organisaties zullen aangewezen zijn op steun van het Rijk en de gemeente om te overleven doordat ze geen aanspraak kunnen maken op middelen vanuit de cultuur fondsen.	Overleven: Bij tweede noodsteunmaatregelen vanuit het Rijk voor BIS-organisaties zal er, net als in het eerste geval, van de gemeente om cofinanciering worden gevraagd. Dit is niet binnen de cultuurbegroting op te vangen, dus zal een nieuwe afweging vragen. Mogelijk beroep op de Covid-reserve. Tevens afweging te maken voor organisaties die niet tot het BIS behoren en wel op omvallen staan.

*Zie de inhoudsopgave voor een toelichting op de uitgangspositie per scenario

Sport

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Alle sportaccommodaties zijn gedurende 1,5 maand volledig gesloten geweest. Vanaf mei zijn er weer activiteiten in de buitenlucht mogelijk voor de jeugd t/m 18 jaar. Vanaf medio mei mag iedereen weer onder voorwaarden buiten sporten en bewegen. Dit geldt ook voor de binnensport. Wedstrijden en evenementen mogen inmiddels weer plaatsvinden maar met zeer beperkt publiek (en vanaf 29 september zelfs zonder publiek). De gebouwen (clubhuizen/kantines e.d.) zijn in de zomer weer open geweest, maar sluiten opnieuw per 29 september. Sportverenigingen lopen zowel hierdoor als door het niet doorgaan van evenementen barinkomsten mis. Per 14 oktober zijn daarnaast de amateurteamsporten waar geen 1,5 meter in acht kan worden gehouden voor 18 jaar en ouder tenminste 4 weken verboden. In deze periode is er over deze onderwerpen regelmatig overleg gevoerd met verenigingen. Sportverenigingen kunnen aanspraak maken op regelingen vanuit het Rijk en andere overheden (NOW, steunfondsen). Voor de eerste maanden van de coronacrisis (maart, april, mei) heeft het college op 22 september besloten om huur kwijt te schelden. Dit wordt geheel of gedeeltelijk gecompenseerd door het Rijk via de Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (voor in totaal €90 miljoen landelijk) of via een dekking vanuit het verschil via de Covid-reserve. Sportclubs kunnen daarnaast gebruik maken van andere steunfondsen vanuit het Rijk zoals de Tegemoetkoming Vaste Lasten of de Tegemoetkoming Amateursportorganisaties. Tot slot wordt Verenigingsondersteuning Hilversum structureel ingezet om aan de sportverenigingen ook in deze periode maatwerk te leveren.

Scenario tijdelijk zwaar

Door de maatregelen die op 29 september en 14 oktober zijn ingegaan worden sportverenigingen opnieuw geconfronteerd met het sluiten van de kantines, het weren van alle toeschouwers en het niet doorgaan van de amateurteamsporten voor 18 jaar en ouder waar geen afstand kan worden gehouden. Op korte termijn raakt dit inkomsten uit horeca en evenementen c.q. wedstrijden. Omdat de maatregelen tijdelijk zijn kunnen sportclubs bij de afschaling weer gaan opbouwen. Op langere termijn maken verenigingen zich zorgen over ledenverlies, stagnatie van het aantal nieuwe leden en toekomstige sponsorinkomsten.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: De gemeente ondersteunt bij het uitvoeren van de Rijksregelingen (sportsteunfondsen, NOW) en houdt zich op nieuwe ontwikkelingen als gevolg van recente en toekomstige maatregelen. We blijven met de sportverenigingen in gesprek ook nadat de maatregelen zijn versoepeld om te bezien welke extra steun eventueel nodig is.

Scenario langduriger zwaar

Wanneer kantines en sportgebouwen gesloten blijven en amateurteamsporten niet of alleen in sterk aangepaste vorm door kunnen gaan zullen sportverenigingen gedurende langere tijd inkomsten missen. Het ontbreken van deze inkomsten zal ook structurele gevolgen hebben voor de sportverenigingen. Financieel zwakkere clubs zullen mogelijk samenwerking zoeken met andere clubs.

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: De gemeente zal naast het uitvoeren van landelijke ondersteuningsmaatregelen moeten nadenken over lokale maatregelen zoals uitstellen van betalingen als het gaat om huur. Verenigingsondersteuning Hilversum kan helpen bij het vormgeven van nieuwe samenwerkingen tussen sportclubs die het eigenstandig niet langer redden.

Onderwijs

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? De sluiting van scholen aan het begin van de coronacrisis heeft voor ernstige problemen heeft gezorgd, zowel voor (kwetsbare) jongeren als voor hun ouders. Hoewel de versoepelingen van de maatregelen tot enige verlichting hebben geleid staat de maatschappelijke functie van scholen onder druk. Leraren moeten bij klachten eerder thuisblijven, waardoor de druk op andere leraren groter wordt. Daarnaast raken de kinderen die al in multiprobleemgezinnen wonen verder achterop. Taalachterstanden bij kinderen met een migratieachtergrond zijn moeilijker weg te werken, bijvoorbeeld doordat sommige kinderen tijdelijk teruggingen naar het land van herkomst. Bij beroepsopleidingen worden lessen vaker voor kleinere groepen gegeven en is het voor kwetsbare jongeren die een startkwalificatie proberen te halen moeilijker om een stageplaats te vinden. Bedrijven willen minder mensen op de werkvloer en zien begeleiding op afstand vaak niet zitten. Om het tekort aan stages op te vangen zijn scholen creatief te werk gegaan. Zo werkte de Gooise Praktijkschool samen met verbonden partij Coöperatie productief leren bij het nabootsen van een winkel in de praktijkschool. Ook neemt de instroom in het MBO college toe. Het lijkt erop dat vanwege de minder grote kans op werk jongeren vaker besluiten weer naar school te gaan. Op het gebied van onderwijs wordt de Corona-aanpak geregionaliseerd en meer ingericht op maatwerk. Tijdens de eerste lockdown is voor kinderen van vitale beroepen de kinderopvang wel opengesteld.

Scenario tijdelijk zwaar

Ook in het korte scenario kunnen de opgelopen onderwijsachterstanden, met name voor kwetsbare jongeren, moeilijk zijn in te halen. Het risico bestaat dat het aantal jongeren zonder startkwalificatie toeneemt en de kansen op de arbeidsmarkt worden verkleind.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: Signaleren van probleemsituaties is en blijft cruciaal (in samenwerking met scholen en andere partijen). Belangrijk is om op zoek te gaan naar een methode waarmee we snel kunnen achterhalen wanneer leerlingen buiten beeld raken. De scholen zijn verantwoordelijk voor het inhalen van onderwijsachterstanden. Landelijk is hiervoor subsidie beschikbaar. Samen met de regio kan de gemeente de scholen ondersteunen bij het vormgeven aan een succesvolle aanpak om achterstanden in te lopen, en de digitalisering van het onderwijs te versnellen/optimaliseren.

Scenario langduriger zwaar

In dit scenario zullen de scholen steeds meer een beroep doen op de gemeente omdat wegens het uitvallen van personeel door ziekte de continuïteit van het (thuis-) onderwijs gevaar loopt, en zij ondersteund willen worden bij het organiseren van alternatieve vormen van onderwijs.

Handelingsperspectief gemeente

Transformeren: De regio zal de coördinatie bij nieuwe noodopvang overnemen van de gemeente (die hier tot begin juni verantwoordelijk voor was). De verbindende rol van de gemeente rondom de zorg voor kwetsbare kinderen zal alleen maar toenemen. Daar zal dan de meeste inzet van de bestaande capaciteit van de beleidsadviseurs onderwijs naar toe gaan. De gemeente zal in dit scenario mogelijk worden gevraagd te ondersteunen in het gezamenlijk proces van de scholen om structureel nieuwe werkwijzen te ontwerpen (bijv. onderwijs en kinderopvang meer integreren, onderwijs en jeugdzorg meer bij elkaar zetten etc.).

Ondermijning

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Criminelen passen zich in de crisis aan om op andere manieren hun (drugs)geld wit te wassen. Vooralsnog is er geen stijging van ondermijningsactiviteiten geconstateerd en passen de signalen in het regionale en landelijke beeld. De gemeente Hilversum zet wel proactief in op het informeren van (horeca)ondernemers door het verspreiden van een infographic/signaalkaart om ze bewust te maken van signalen van ondermijning en het signaleren van criminele investeerders. Daarnaast is er regelmatig integraal overleg binnen de gemeente in het Lokaal Informatie Overleg (LIO) en is er met ketenpartners in het RIEC een Lokaal Ondermijningsoverleg.

Scenario tijdelijk zwaar

De maatregelen van 29 september en 14 oktober versterken de economische crisis in kwetsbare sectoren. Hierdoor hebben criminele organisaties meer kans om via deze kwetsbare groepen, geld wit te wassen. Ondernemers kunnen contante leningen aangeboden krijgen door criminelen of verkopen hun zaken voor veel te lage bedragen met zwart geld daarbovenop en helpen criminelen daarmee in het opbouwen van een horeca-imperium. Ook is leegstand aantrekkelijk voor criminele activiteiten zoals illegaal gokken of drugshandel.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: De gemeente gaat door met het versterken van het cluster ondermijning binnen de organisatie, in nauwe samenwerking met de ketenpartners in het RIEC of het LIO. Naar buiten richten we ons op het creëren van bewustzijn bij (horeca-)ondernemers over hoe ze ondermijning kunnen signaleren en hen alert te maken op ondermijningsactiviteiten.

Scenario langduriger zwaar

Doordat de maatregelen aanhouden neemt de kwetsbaarheid van ondernemers voor ondermijning toe. Daarnaast zou er sprake kunnen zijn van meer leegstand en daaraan gekoppelde gevolgen (waaronder illegaal gokken of drugshandel).

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: Aangezien de hoeveelheid ondermijnende activiteiten in dit scenario toeneemt, wordt een gezamenlijk aanpak met ketenpartners en voldoende contact met ondernemers(verenigingen) in de stad nog urgenter. Hoe langer de crisis aanhoudt, hoe eerder er aan een opschaling van de aanpak ondermijning moet worden gedacht.

Toezicht en handhaving

Mate van impact: Hoog

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? De handhavers staan in de frontlinie bij het toezicht houden en handhaven van de maatregelen van corona. Er zit spanning op dit extra werk en het reguliere werk wat impact heeft op de reguliere werkzaamheden van handhavers en bouw- en milieu inspecteurs (voor wat betreft in pandige controles, ook in relatie tot integrale controles). Om het aantal contactmomenten met personen zo minimaal mogelijk te houden is in het begin van de crisis besloten om een aantal werkzaamheden minimaal uit te voeren. Zo is er geen controle geweest op meervoudige bewoning tenzij risico's, gevaarlijke situaties of onomkeerbaarheid een rol speelde. Ook zijn anonieme meldingen zonder gevaar schriftelijk afgedaan en zijn er minder controles uitgevoerd bij bedrijven als gevolg van de sluiting van deze bedrijven. Om het toenemend aantal controles op te vangen zijn de handhavers daarnaast ondersteund door de milieu inspecteurs. Sinds de zomer zijn deze taken weer regulier opgepakt en de maatregelen afgeschaald. Nu het aantal besmettingen en aantal maatregelen weer toenemen, worden de maatregelen van voor de zomer weer opnieuw toegepast.

Scenario tijdelijk zwaar

Door een uitgebreider en zwaarder pakket aan maatregelen wordt er steeds meer gevraagd van boa's qua handhaving. Door onduidelijkheid in de regelgeving is het tegelijkertijd lastiger voor boa's om te handhaven.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: De gemeente kan het beleid ten aanzien van toezicht en handhaving doorzetten. Wel is het belangrijk om extra aandacht te hebben voor de uitvoerbaarheid van de regels en kan de gemeente haar boa's hierin zo goed mogelijk ondersteunen (bijv. door middel van communicatiecampagnes en trainingen).

Scenario langduriger zwaar

De gelegenheidsstructuur voor criminaliteit en overlast verandert zodanig fundamenteel, dat ook een fundamentele verandering van het veiligheidsbeeld moet worden verwacht. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid zowel een vermindering als een vermeerdering van specifieke vormen van criminaliteit en onveiligheid te zien geven.

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: De gemeente door middel van trainingen bijdragen aan een weerbare overheid. Daarin kan extra aandacht komen voor de veiligheid van specifieke ambtsdragers.

Mobiliteit/bewegen

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Sinds het uitbreken van corona zijn er in Hilversum minder verkeersbewegingen, zowel met OV, auto als fiets. Door de mondkapjesplicht en het loslaten van de 1,5 m afstand in het OV is er voldoende capaciteit passend bij de vraag. Ook op het wegennet is er daardoor momenteel voldoende capaciteit. Echter merken wij wel op dat het steeds drukker op de hoofdwegen wordt. De verkeersintensiteiten van voor de coronacrisis wordt al weer bijna gehaald. Daarbij komt er extra verkeer op de andere hoofdwegen door de afsluiting van het spoorovergang op het Oosterengweg.

Met name op het inrichten van de openbare ruimte voor lopen en fietsen doen zich uitdagingen voor. Inmiddels zijn er vanuit de Taskforce Anderhalve Meter stappen gezet om de openbare ruimte in te richten op de anderhalvemetersamenleving en wordt de drukte in het centrum in beeld gebracht middels de druktemeter. De effectiviteit van de maatregelen worden continu gemonitord en indien nodig bijgesteld.

Scenario tijdelijk zwaar

Gedurende langere tijd zal thuiswerken de norm blijven om het aantal besmettingen tussen regio's zo laag mogelijk te houden. Daarnaast zijn er landelijk en provinciaal ook voor de lange termijn afspraken gemaakt met werkgevers en onderwijsinstellingen over het spreiden van werktijden en verkeer. Voor de inrichting en handhaving van drukke openbare ruimte (winkels, horeca, sportclubs) vraagt de anderhalvemetersamenleving op de korte én langere termijn regie vanuit de gemeente.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: de reeds geldende ingrepen door de Taskforce Anderhalve Meter meter kunnen worden voortgezet. De gemeente monitort de effectiviteit van de maatregelen en stelt deze indien nodig bij. Daarnaast kan Hilversum aansluiten bij de afspraken voor het spreiden van werkverkeer om zo ook ná de coronacrisis spitsvorming tegen te gaan.

Scenario langduriger zwaar

Voor de lange termijn is de verwachting dat er meer individuele verplaatsingen met auto's en fietsen ontstaan (deels ten koste van het openbaar vervoer). Vraagt veel van ons wegennet. Waarschijnlijk ontstaan in de spits meerdere (nieuwe) verkeersknelpunten voor fietsers en auto's.

Handelingsperspectief gemeente

Transformatie: De gemeente zal moeten onderzoeken of en hoe langdurige (nieuwe) verkeersknelpunten kunnen worden opgelost binnen het geldende mobiliteitsbeleid.

Wonen

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? In Hilversum is vooralsnog geen impact waar te nemen vanwege de blijvend grote woningdruk in de regio. Met corporaties is er regelmatig overleg en er zijn afspraken gemaakt over het uitstellen van huisuitzettingen. Algemeen risico is aanwezig dat verkopen worden uitgesteld en de doorstroming op de huurmarkt verder stagneert. Hierover praten we in december opnieuw en maken we een doorkijk naar 2021.

Scenario tijdelijk zwaar

De woningmarkt blijft op korte termijn relatief ongeschonden vanwege een blijvende schaarste op de woningmarkt. De hypotheekrente blijft relatief laag waardoor de vraag in stand blijft bij een gelijkblijvend laag aanbod. Op korte termijn neemt de vraag vanuit migratie af.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: De gemeente hoeft in dit stadium niet extra in te grijpen. Wel is het noodzakelijk om te blijven bouwen aan een groter aanbod op de woningmarkt, met name in de sociale en (lage)middenhuursector.

Scenario langduriger zwaar

Wanneer de recessie langer stand houdt, zal de vraag naar goedkope betaalbare (sociale) (huur)woningen toenemen.

Handelingsperspectief gemeente

Transformatie: De gemeente kan bijdragen aan een oplossing door (nog meer) te sturen op woningen voor het lagere en midden segment. De gemeente kan de markt stimuleren door te overwegen investeringen naar voren te halen of door de tijdelijke, snelle bouw van goedkope betaalbare (sociale) (huur)woningen te realiseren.

Duurzaamheid

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Projecten vallen stil en nieuwe projecten komen in gevaar doordat financiering van nieuwe projecten lastiger kan zijn (bijvoorbeeld bij de aanleg van zonnepanelen). Dit komt doordat de bereidheid tot het nemen van maatregelen lager kan zijn omdat bedrijven eerst de eigen financiën en core business op orde willen krijgen. Tegelijkertijd kunnen bedrijven afhankelijker worden van overheidssteun waardoor er een kans ligt deze steun te koppelen aan verduurzaming. Regionaal haakt Hilversum aan bij de maatregelen van andere overheden (MRA, Regio Utrecht, rijk, Europa).

Scenario tijdelijk zwaar

Op de korte termijn zal het invoeren van duurzaamheidsmaatregelen een lagere prioriteit kennen in relatie tot het overeind houden van de core business van een bedrijf. Na herstel zal aandacht voor duurzaamheid weer op niveau komen.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: bij een matige recessie ontstaat het gevaar dat projecten worden afgeblazen. De gemeente kan als aanjager van duurzaamheidsprojecten het economisch herstel en aanpak van duurzaamheid stimuleren door in regionaal verband in te zetten op groen herstel. Samenwerking in de Green Deal MRA en het Groen Inclusief Economische Herstelplan van de Regio Utrecht kan daar aan bijdragen.

Scenario langduriger zwaar

Hoewel de coronacrisis onze onmiddellijke aandacht vraagt, (immers de economie moet blijven draaien) zullen er ook stappen moeten worden gezet op het gebied van duurzaamheid. Wanneer de recessie langer duurt zal duurzaamheid een lagere prioriteit blijven behouden waardoor duurzaamheidsdoelen niet kunnen worden gehaald. Financierbaarheid verder onder druk bij particuliere partijen en tevens bij gemeente.

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: de gemeente draagt er zorg voor dat zoveel mogelijk projecten kunnen blijven doorgaan. Daarnaast stimuleert zij nieuwe initiatieven en haakt zij (verder) aan bij boven lokale maatregelen. De gemeente kan een belangrijke rol spelen in het naar voren halen van de realisatie van duurzaamheidsambities (o.m. aardgasvrije wijken, energiearme mobiliteit en klimaatadaptieve maatregelen).

*Zie de inhoudsopgave voor een toelichting op de uitgangspositie per scenario

Fysieke projecten

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Tot nog toe heeft corona nog geen grootschalige invloed op de projecten in het fysieke domein. Dat betekent dat de projectscope of projectplanning van de fysieke projecten die lopen, in de meeste gevallen nog niet substantieel zijn gewijzigd. Vanuit de projectorganisatie van de gemeente wordt de onzekerheid van de coronacrisis vanzelfsprekend goed in de gaten gehouden. Voor participatiebijeenkomsten geldt dat het organiseren van bijeenkomsten veelal zijn uitgesteld of digitaal hebben plaatsgevonden. In de zomermaanden, tijdens de versoepeling van maatregelen na de eerste besmettingsgolf, vonden er ook langzaamaan weer fysieke bijeenkomsten plaats.

Scenario tijdelijk zwaar

De aangescherpte maatregelen van 29 september en 14 oktober zijn van korte duur en bedreigen de projectscopes en planningen van lopende projecten niet fundamenteel. Na een versoepeling van de maatregelen wordt het tempo weer opgepakt.

Handelingsperspectief gemeente

Aanpassen: Sommige korte termijn planningen zullen iets worden aangepast vanwege de huidige maatregelen. Projecten waar participatiebijeenkomsten niet kunnen worden uitgesteld zullen digitaal moeten.

Scenario langduriger zwaar

Toename van onzekerheden over processen en financierbaarheid van lopende projecten. Nieuwe maatregelen of lang lopende maatregelen zouden de scope of planning van lopende projecten kunnen beïnvloeden. Denkbaar is dat de kantorenmarkt in een situatie van meer thuiswerken minder goed financierbaar wordt en er door ontwikkelaars anders tegen sommige ontwikkellocaties zal worden aangekeken.

Handelingsperspectief gemeente

Transformatie: Op basis van de verdere effecten van corona zal de gemeente in sommige gevallen gedwongen worden om andere keuzes te maken ten aanzien van lopende projecten. Verdere vertraging, het aanpassen van de plannen, of in het ergste geval afstel doordat bijvoorbeeld de financierbaarheid vanuit de markt wegvalt, behoren tot de mogelijkheden.

*Zie de inhoudsopgave voor een toelichting op de uitgangspositie per scenario

Jeugd

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Jongeren konden tot en met mei niet naar school en zijn daarna geconfronteerd met contactbeperkende maatregelen in het onderlinge contact en interactie met volwassenen. Ook werden allerlei groepsactiviteiten, onder meer sporten, tijdelijk of langduriger gestaakt, terwijl contact met leeftijdgenoten heel belangrijk voor ze is. De professionals en jeugdconsulenten in Hilversum zijn sinds half maart direct actief op zoek gegaan naar kwetsbare gezinnen met de bedoeling het contact met hen – al dan niet digitaal - in stand te houden. Het aantal meldingen over huiselijk geweld is niet afgenomen en gelijk gebleven tijdens de crisis, maar er werd meer gemeld door bureaus in plaats van instanties of politie. Ook tijdens de crisis heeft Veilig Thuis in Hilversum altijd zoveel mogelijk huisbezoek afgelegd en als dat echt niet kon digitaal contact gemaakt met het gezin en de jeugdige. Momenteel zijn de Regio en de gemeente bezig om – in lijn met de landelijke regelgeving – te bekijken welke zorgaanbieders in aanmerking komen voor een continuïteitsbijdrage (voorschot over 2020 op basis van de verleende zorg in 2019). Welzijnsinstelling Versa heeft via het jongerenwerk extra inzet geleverd.

Scenario tijdelijk zwaar

Als gevolg van de coronacrisis kunnen spanningen in kwetsbare gezinnen verder oplopen door toegenomen armoede of langdurig verblijf van veel mensen in een kleine ruimte. Ook kunnen jongeren een grotere leerachterstand oplopen. Deze ontwikkelingen kunnen de sociale en emotionele ontwikkeling van jongeren schaden. De vraag is of de opgelopen schade snel te herstellen is.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: De gemeente kan het actieve contact met kwetsbare gezinnen verder onderhouden. Daarbij is herstel van de sociale dynamiek belangrijk. Daarbij zal mogelijk meer specialistische zorg nodig blijken te zijn en intensieve begeleiding vanuit het onderwijs. Dit kan leiden tot hogere uitgaven voor jeugdhulp voor de gemeente. Aandacht voor de financiële situatie bij jeugdzorgaanbieders blijft nodig om de continuïteit van zorg geen gevaar te laten lopen.

Scenario langduriger zwaar

Als de crisis en de bijkomende problemen als 1,5 meter en armoede en eventuele onderwijsbeperkingen aanhouden verliezen we de grip op bepaalde groepen jongeren. Hun sociale en cognitieve ontwikkeling loopt achterstanden op, die niet gemakkelijk meer is in te halen zonder zware interventies. Hun situatie thuis kan onhoudbaar worden, ook door de toegenomen armoede en spanningen thuis. Daarnaast kan jeugdhulp onder druk komen wanneer de omzetgarantie die gemeenten nu bieden wordt gestopt.

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: De gemeente kan samen met jeugdzorgaanbieders optrekken om de situatie bij jongeren in kwetsbare gezinnen nauwlettender in de gaten te houden. In het werk zal met name de vraag naar specialistische maatwerk-voorzieningen verder toenemen. Daarmee zal ook de druk op het Sociaal Plein verder toenemen, evenals de jeugdlasten.

Welzijn en zorg

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Vanuit de maatschappelijke partners (Versa, Hilverzorg) komen er signalen van burenruzies, aarzeling om contact te zoeken of om naar buiten te gaan en een toename van het aantal aanmeldingen bij de voedselbank (+20%). Doordat mogelijkheden voor fysieke ontmoeting beperkt zijn, hulp en ondersteuning meer op afstand worden georganiseerd en soms wegvallen is er een toename aan isolatie, eenzaamheid, verward gedrag en verergering bestaande problematiek. Met name bij ouderen is er vanwege het risico op besmetting sprake geweest van minder persoonlijk contact en isolement als gevolg van het wegvallen of veranderen van huishoudelijke hulp, dagbesteding en andere vormen van begeleiding. De negatieve effecten zijn zo goed mogelijk gecompenseerd met alternatieve ondersteuningsvormen zoals digitaal of telefonisch contact en het organiseren van dagbesteding thuis bij ouderen. Tegelijkertijd komen er bij de vrijwillige thuishulp veel meer verzoeken binnen voor intensieve thuiszorg, wordt er een groter beroep gedaan op mantelzorgers en brengt de dagbesteding niet altijd voldoende afleiding. Een grotere vereenzaming heeft niet onmiddellijk effect op het maatschappelijk collectief, maar kan voor individuele inwoners grote gevolgen hebben. Hetzelfde geldt voor de grotere behoefte aan intensieve thuiszorg. De financiële situatie van zorgaanbieders is veilig gesteld doordat gemeenten omzetgarantie hebben geboden. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd door het rijk. Binnen de bestaande subsidies aan welzijnsorganisaties zijn extra maatregelen getroffen om de toegankelijkheid van instellingen als Versa en Present te vergroten door het verspreiden van telefoonnummers van medewerkers via flyers en krant. Voor de toename van het aantal aanmeldingen bij de voedselbank is daarnaast in april extra subsidie voor voedselpakketten verleend door de gemeente. Tot slot zijn er mondkapjes uitgedeeld bij de voedselbank in samenwerking met stichting Hilversum Marketing.

Scenario tijdelijk zwaar

Handelingsperspectief gemeente

De maatregelen uit de eerste golf blijven in het algemeen bruikbaar. Essentieel is dat zorgaanbieders en welzijnsinstellingen in contact blijven met inwoners en blijven samenwerken. Met name de tegengestelde belangen van 'jongeren' en 'andere' kwetsbaren kan in het vervolg van de crisis leiden tot problemen op het gebied van welzijn en zorg, zoals bijvoorbeeld de onderlinge sociale cohesie.

Overbruggen: In feite verandert er niets aan de huidige aanpak van de gemeente. Die aanpak ligt in lijn met de drie handelings-perspectieven die de bestuurlijke werkgroep Halsema aanhoudt : 1) Ontferming over kwetsbaren. Dit vraagt met name om monitoring van de ontwikkeling van de hulpvraag, voorbeelden ophalen van zelf oplossend vermogen en investeren in lokale ondersteuningsstructuren 2) Versterking van de samenleving: Onder druk van de crisis zijn nieuwe coalities ontstaan en bestaande versterkt. Geef inwoners en andere initiatiefnemers vertrouwen en handelingsruimte. Bevorder kennisdeling en monitor de resultaten. 3) Bevorder eigen regie: Houd tijdens de crisis vast aan eigen regie als belangrijk criterium. Geef inwoners blijk van maatschappelijke waardering voor inzet, veerkracht en creativiteit. En houd vast aan maatwerk.

Scenario langduriger zwaar

Handelingsperspectief gemeente

Als de situatie van beperkende maatregelen langer blijft bestaan en een volledige tweede lockdown dreigt, schieten de huidige (alternatieve) vormen van ondersteuning mogelijk tekort en kan het voorveld de vraag misschien niet meer aan. Met name fysieke ontmoeting/bouwen van netwerken vormt het hart van de aanpak in het sociaal domein, en die wordt door de 1,5 meter samenleving ernstig bemoeilijkt. Het risico van gebiedsgerichte opeenstapeling van problemen doet zich voor. Kwetsbare wijken worden nog kwetsbaarder. Dit kan een voedingsbodemp vormen voor maatschappelijke onrust, en een belemmering vormen voor het opbouwen van ondersteunende netwerken in die wijken.

Overleven: Er zal meer moeten worden geïnvesteerd in het voorveld (sociaal werk), maar daarnaast kan ook de vraag naar specialistische maatwerkvoorzieningen toenemen. De druk op het Sociaal Plein groeit navenant, evenals de Wmo-lasten. Het aandeel van het sociaal domein in de gemeentelijke begroting neemt verder toe.

Bescherming en opvang

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Er zijn minder veranderingen dan betrokken organisaties van te voren verwacht hadden voor dak- en thuislozen. De druk op dak- en thuislozen opvang is onverminderd hoog, maar dat was al zo voor corona en wordt niet versterkt door corona. Een beroep op opvang door dak- en thuislozen wordt vaak ook afgewend door ondersteuning vanuit schulddienstverlening en het terugvallen op het eigen netwerk. Vanwege de contactbeperkende maatregelen kunnen er weliswaar minder daklozen worden opgevangen in de bestaande opvanglocaties, maar opvang van dak- en thuislozen kan en gebeurt nog steeds naar de geldende wet- en regelgeving. Er zijn namelijk uitwijkmogelijkheden naar andere locaties en er wordt bij de maatschappelijke opvang geen extra toestroom van dak- en –thuislozen geconstateerd.

Scenario tijdelijk zwaar

Door schulddienstverlening en het terugvallen op het eigen netwerk zal op korte termijn de druk op daklozenopvang niet verder toenemen door de coronacrisis.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: De regio kan inzetten op extra uitbreiding van haar capaciteit door gebruik te maken van tijdelijke uitwijklocaties zoals hotels.

Scenario langduriger zwaar

Hoewel de druk op mensen toeneemt, is de verwachting dat ook bij een langdurigere crisis met een volledige tweede lockdown het aantal dak- en thuislozen niet explosief zal toenemen.

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: De tijdelijke opvang in hotels kan in dit scenario de druk van de coronacrisis goed opvangen. Daarbij kan er gebruik worden gemaakt van een bestaande reserve voor noodsituaties voor bescherming en opvang mocht de situatie toch om opschaling vragen.

Jeugd en veiligheid

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Er is veel negatieve aandacht geweest voor jongeren die zich niet aan de maatregelen houden, die zeggen dat de crisis niet hun probleem is en die in sommige gevallen zelfs anderen hebben lastig gevallen of crimineel gedrag hebben vertoond. Hoewel dit op kleine schaal inderdaad heeft plaatsgevonden en is aangepakt, heeft het ruime merendeel van de jongeren zijn best gedaan om iets van de lastige situatie te maken. Door het opengaan van basis- en middelbare scholen lijkt de overlast weer minder te worden. Ook de inzet vanuit het jongerenwerk en politie draagt hier aan bij. We zien verplaatsingen (waterbedeffect) van overlastgevende jongeren naar andere wijken. Ook hier zetten we integraal en intensief in op de jeugd, niet alleen repressief, maar juist ook preventief met jongerenwerk en straatcontactwerk (ingehuurd).

Scenario tijdelijk zwaar	Handelingsperspectief gemeente	Scenario langduriger zwaar	Handelingsperspectief gemeente
Doordat de horeca sinds 14 oktober voor vier weken volledig is gesloten, er sinds 29 september al na 22:00 waren gesloten en er beperkende maatregelen gelden bestaat de kans dat groepen jongeren zich gaan verplaatsen naar verschillende plekken in Hilversum of feesten thuis gaan organiseren. Ze gaan op zoek naar plekken waar ze minder zichtbaar zijn voor 'thuiszittende' bewoners en professionals. Als gevolg hiervan hebben we minder zicht op de groepen en meer inzet van professionals nodig.	Overbruggen: De gemeente kan gebruikmaken van haar netwerk in de wijken van professionals die vroegtijdig problemen kunnen signaleren. De gemeente kan inzetten op preventie (jongerenwerk/ ouders/ scholen/ CJG/ ZAT) en beginnend afglijden (o.a. Halt of straatcontactwerk). Verder kan de gemeente monitoren of er een toename is van geluidsoverlast in woningen in het kader van feesten en daar waar kan aanpakken van de overlast. Ook kan de gemeente onderzoeken wat de behoeften zijn van de tweede schil jongeren die niet gelijk opvallen door hinderlijk of overlastgevend gedrag en hoe zij hierop kan inspelen.	De crisis vraagt veel van kinderen en jongeren. Door het voortduren van de coronacrisis wordt hun geduld steeds meer op de proef gesteld. Door de volledige tweede lockdown kunnen ze langdurig geen gebruik maken van sociale voorzieningen. Dit kan ertoe leiden dat verveling groeit en er overlast ontstaat van jeugd in wijken en buurten.	Transformatie: De gemeente kan nog sterker inzetten op preventie en beginnend afglijden. Daarnaast kan de gemeente het gesprek met jongeren aangaan om hen kritisch te laten meedenken over manieren om tot herstel van de sociale dynamiek te komen. Daarbij is het betrekken van en luisteren naar jongeren aan de voorkant van belang. Om die gesprekken vorm te geven kan de gemeente samen met onderwijsinstellingen en jeugdwerk de gesprekken begeleiden.'

*Zie de inhoudsopgave voor een toelichting op de uitgangspositie per scenario

Veiligheidsbeleving / sociale spanningen

Mate van impact: Gemiddeld

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis?

In het begin van de crisis was er meer dan een verdubbeling te zien in het aantal overlastmeldingen (o.m. het aantal meldingen van overlast door jongeren). Deze overlast nam wel af in de zomer (juni-augustus), maar was nog steeds hoger dan in andere jaren (bijv. juni-augustus +20,6% t.o.v. 2019). Jongeren hebben over het algemeen minder heftige klachten dan ouderen. De maatregelen gelden voor iedereen en dat heeft zijn weerslag op de jongeren die de maatregelen niet dragen. Daarnaast werken veel mensen thuis die ook zien dat de jongeren zich niet aan de maatregelen houden en hiervan melding maken. De sociale spanningen tussen jongeren en ouderen nemen doordat kwetsbare groepen extra hard worden geraakt door crisismaatregelen. Ook hebben kwetsbare doelgroepen vaak weinig (financiële) reserves waardoor zij tegenvallers minder goed kunnen opvangen. Mensen hanteren verschillende "coping" strategieën om de stress van een onveilig gevoel een plaats te kunnen geven (gedragsadviezen opvolgen of (on)bewust niet). Dit kan leiden tot polarisatie of sociale spanningen vanwege vermeend risicovol gedrag.

Scenario tijdelijk zwaar

Door de coronacrisis versterken de sociale spanningen langs bestaande lijnen: religieuze (dreiging terrorisme of anti vaccinnemers), politieke (links, rechts extremistisch of demonstraties tegen inperking van vrijheden) of financieel (kloof arm, rijk) of etniciteit (uitsluiting van buitenlanders) of (herstelde) patiënten.

Handelingsperspectief gemeente

Overbruggen: De gemeente kan specifieke doelgroepen in de samenleving scherper benaderen door met hen in gesprek te gaan én te communiceren welk gedrag wel voor een ieder wordt geaccepteerd (geen onderscheid maken). Ook kan de gemeente maatschappelijke initiatieven waarderen en daar waar nodig faciliteren.

Scenario langduriger zwaar

Bij het langer aanblijven van de coronacrisis en een volledige tweede lockdown wordt het steeds meer 'ieder voor zich' in plaats van 'samen staan we sterk'. Er is geen sprake meer van sociale samenhang, bewoners wantrouwen elkaar, sluiten groepen uit op basis van sociale spanningen en luisteren alleen nog naar de eigen groep/ ideologie waarbinnen ze ook makkelijker radicaliseren ten opzichte van de andere groep. Met als gevolg een toename aan stigmatisering en meer kans op hate-crimes.

Handelingsperspectief gemeente

Overleven: De gemeente kan in dit scenario bijdragen door buitensporig gedrag te begrenzen en een duidelijke normstelling te communiceren (wat kan wel). Ook kan de gemeente maatschappelijke initiatieven faciliteren die de sociale cohesie bevorderen, dan wel stimuleren.

Logistiek

Mate van impact: Laag

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? De coronacrisis heeft beperkt effect gehad op de logistiek in Hilversum en is vooral een afgeleid resultaat van andere sectoren als de horeca en detailhandel. De distributie van onlinebestellingen is als gevolg van de crisis toegenomen terwijl de distributie en bevoorrading naar de detailhandel waarschijnlijk tijdelijk is afgenomen. Voor supermarkten geldt dat deze met name in het begin van de crisis een toename hebben gezien in vraag en daarmee in de distributie. In de afgelopen maanden is doorgewerkt aan het opzetten van een duurzame logistieke hub van waaruit lokale winkels kunnen worden bevoorraad. Dit initiatief wordt steeds concreter.

Scenario tijdelijk zwaar	Handelingsperspectief gemeente	Scenario langduriger zwaar	Handelingsperspectief gemeente
Op korte termijn zal de omvang van het aantal online aankopen hoog blijven. Met het langzame herstel zal de beweging terug naar fysieke aankopen ook worden ingezet. Voor de logistiek betekent dit dat er langzaam weer een verschuiving plaatsvindt naar bevoorrading van fysieke winkels. Tegelijkertijd zien we een beweging naar lokale en duurzame distributie die meer is gericht op de laatste transportbewegingen in de keten naar de klant of de bevoorrading van winkelgebieden in wijken en buurten (= last-mile logistiek).	Overbruggen: De gemeente hoeft op deze termijn niet in te grijpen. Wel kan de gemeente nu nadenken over beleid gericht op last-mile logistiek. Vanwege de toenemende beweging naar regionale en circulaire productie is de verwachting dat de vraag hiernaar toeneemt. De gemeente kan daarnaast initiatieven zoals een duurzame logistieke hub blijven ondersteunen en verdere ontwikkelingen stimuleren door waar nodig ruimte te vinden t.b.v. last-mile logistiek.	Bij een langdurige recessie als gevolg van het aanblijven van de coronacrisis is de verwachting dat de tijdelijke toename in online aankopen definitief wordt. De tendens van het online bestellen van producten zal alleen groter worden en bij herstel beperkt afzakken naar fysieke aankopen. Daarmee is de verwachting dat het netto aantal vrachtbewegingen niet afneemt en een verdere toename in het aantal kleinere lokale logistieke hubs.	Transformatie: De gemeente kan de toename van kleinere lokale logistieke hubs verder faciliteren en beleid formuleren voor het stroomlijnen van de vervoerslijnen van de last-mile logistiek.

*Zie de inhoudsopgave voor een toelichting op de uitgangspositie per scenario

Natuur en ecologie

Mate van impact: laag

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Door de tijdelijke afname van vlieg- en autoverkeer zijn er minder schadelijke effecten op de natuur opgetreden. Tegelijkertijd hebben, zeker in de begin maanden, veel mensen hun eigen woonomgeving (opnieuw) ontdekt en gewaardeerd waardoor er juist meer directe verstoring heeft plaatsgevonden. Dit is met name het geval in gebieden die goed toegankelijk zijn voor recreatie.

Scenario tijdelijk zwaar

Handelingsperspectief gemeente

Toegenomen aandacht voor de eigen woonomgeving kan leiden tot actieve inzet voor het verbeteren van die woonomgeving middels bewonersinitiatieven in de openbare ruimte of het verbeteren van de natuurlijke omstandigheden in de eigen tuin. De toename in het gebruik van openbaar groen kan ook leiden tot hogere beheer kosten (bijv. meer zwerfafval en vollere prullenbakken).

Aanpassen: De gemeente kan extra voorlichting organiseren over groene tuinen en recreëren in de natuur. Daarnaast wordt er van de gemeente een grotere rol verwacht op het gebied van financiering en begeleiding van bewonersinitiatieven. Daarnaast kan de gemeente de frequentie van beheer verhogen.

Scenario langduriger zwaar

Handelingsperspectief gemeente

Bij het langer aanblijven van de coronacrisis en daarbij horende recessie zullen er meetbare effecten zijn op natuurwaarden in de stad (minder vervoersbewegingen en minder vervuiling). Inwoners zullen frequenter en langduriger gebruikmaken van de buitenruimte (o.m. sportscholen, yogaklassen).

Transformatie: Mogelijk toenemende vraag naar structurele vergroening van de openbare ruimte. Ook kan de gemeente meer openbare ontmoetingsplekken creëren of bestaande plekken aangenamer maken door meer groen en frequenter beheer.

Monumenten

Mate van impact: laag

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Op dit onderwerp is voor alsnog geen grote impact gesignaleerd. Monumenten als thema staat relatief los van de geldende beperkingen. Mogelijk dat een langere duur van de beperkingen wel enig effect kan genereren (bijvoorbeeld in het onderhoud of het aantal restauraties van monumenten). Voor dit beleidsdomein geldt dat de gemeente niet hoeft in te grijpen (**overbruggen**), maar wel moet monitoren of er impact op is.

Milieu**Mate van impact: laag**

Wat is er tot nu toe gebeurd tijdens de crisis? Op het gebied van milieu is er voor alsnog geen grote impact omdat deze relatief los staat van de geldende beperkingen. Mogelijk dat een langere duur van de beperkingen wel enig effect kan genereren. Voor dit beleidsdomein geldt dat de gemeente niet hoeft in te grijpen (**overbruggen**), maar wel moet monitoren of er impact op is.

ChristenUnie

Motie M20-33

Motie vreemd Scenario's steunpakket Corona

De gemeenteraad van Hilversum, in vergadering bijeen op 6 mei 2020,

Overwegende dat:

- De coronacrisis niet alleen verschrikkelijke gevolgen heeft voor de volksgezondheid maar eveneens voor economie en samenleving;
- Inmiddels ondernemers in de bouw, detailhandel, congresorganisatie en horeca, diverse maatschappelijke en culturele instellingen, sportverenigingen en belangenbehartigers van kwetsbare ouderen, jongeren en minder bedeelden de noodklok luiden;
- Er in aanvulling op de landelijke regelingen ook naar ons als gemeente gekeken wordt als het gaat om ondersteuning;
- De onvoorspelbaarheid m.b.t. de duur van de huidige crisis en de daarmee gepaard gaande incidentele en structurele verliezen die we tegemoet zien als gemeente nog onvoldoende in beeld te brengen zijn maar dat we wél weten dat deze zowel aan de uitgavenkant (incidenteel bijspringen) als aan de inkomstenkant (misgelopen parkeerinkomsten, uitgestelde of kwijtgescholden lokale heffingen en belastingen) bijzonder omvangrijk zullen zijn;

Spreekt uit dat:

- We als gemeente alles moeten doen wat in onze macht ligt om de structurele gevolgen voor Hilversumse ondernemers, instellingen en inwoners zo beperkt mogelijk te laten zijn;
- Hiervoor zeer waarschijnlijk een lokaal steunpakket wenselijk en noodzakelijk is naast de landelijk getroffen maatregelen;
- De crisis ook voor de gemeentelijke financiën gevolgen gaat hebben
- We bereid moeten zijn om naast de al lopende ombuigingsopgave keuzes te maken om de gemeentelijke financiën op orde te houden en tegelijkertijd een dergelijk steunpakket financieel mogelijk maken;
- Het uitwerken van scenario's (bv. conform de CBS werkwijze: contactmaatregelen voor resp. 3, 6 en 12 maanden) als sturingsinformatie wenselijk is;

M20/		HvH	D66	VVD	GfL	CDA	CU	PvdA	SP	LH	HB
V	34	6	7	6	5	4	1	2	2	1	0
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Aangenomen OK.

Verzoekt het College:

- Zoals voorgenomen in kaart te brengen wat de incidentele en structurele gevolgen zijn van de coronacrisis voor de gemeente en om deze vergezeld te laten gaan van een inschatting van de aard en omvang van de problematiek voor ondernemers, maatschappelijke & culturele instellingen en inwoners en wat voor steunpakket wij hen per scenario zouden kunnen bieden om economie en samenleving zoveel mogelijk te ontzien;
- Voor de gemeenteraad in kaart te brengen welke financieringsmogelijkheden we voor deze steunpakketten hebben;
- Deze scenario's op tijd, kort na de zomer aan de gemeenteraad te verstrekken zodat de gemeenteraad deze kan betrekken bij de begroting;

En gaat over tot de orde van de dag,

J. Kalk, PvdA

P. van Rooden, SP

A. Vreugdenhil, CU

Samen Corona-proof

M20-24

De raad van Hilversum, in vergadering bijeen op woensdag 6 mei 2020, behandelende de motie vreemd aan de orde van de dag,

Overwegende dat:

- wij ons sterk maken voor Hilversum en de lokale Hilversumse economie in deze barre corona-tijden, waarbij het essentieel is om de verdien capaciteit in een verantwoorde anderhalve meter setting maximaal te benutten;
- er helaas ondernemers en organisaties zijn die de pech hebben van een locatie die niet aan te passen is aan de richtlijnen, en dit niet per definitie zaken zijn die onder normale omstandigheden slecht draaiden;
- Hilversum één ecosysteem vormt en we met z'n allen moeten samenwerken om hieruit te komen: alleen samen krijgen we Corona onder controle.

Voorts overwegende dat:

- de begroting van de gemeente eindig is en velen 'coronahulp' van de gemeente nodig hebben. Hierbij geldt dat de gemeente niet veel knoppen heeft om aan te draaien en moet zorgen dat elke euro van onze inwoners zo effectief mogelijk wordt ingezet;
- het daarbij een goed uitgangspunt is dat wie solidariteit vraagt, bereid moet zijn om zelf ook solidair te zijn;
- het goed zou zijn als een sector vanuit eigen expertise de samenwerking zoekt en zo ook zélf onderling hulp kan bieden, en er een bestaande governance is waarin ondernemers en organisaties samenwerken en die financiële steun toekent op projectbasis, te weten het Stadsfonds.

Verzoekt het college:

- als het gaat om coronasteun niet alleen te denken in rechtstreekse financiële steun, maar ook aan mogelijkheden als garanties vanuit de gemeente om rentekosten te drukken;
- in kaart te brengen welke juridische instrumenten er eventueel nodig zijn om corona-aanpassingen voor de duur van de corona-situatie tijdelijk toe te staan;
- te bekijken hoe voor gemeentelijke steunmaatregelen (zoals bijvoorbeeld ontheffingen/vergunningen) samenwerking als een van de criteria kan gelden;
- convenanten te onderzoeken, zoals bijvoorbeeld het [Bredase model](#) waarin partijen als pandeigenaren, brouwerijen en ondernemers naar een gezamenlijke oplossing zoeken voor de druk van huurlasten in relatie tot de omzetzijding.

Verzoekt het college verder:

- samen met betrokken partijen te bekijken hoe de structuur van het Stadsfonds kan worden ingezet om samenwerkingsverbanden die vallen binnen de doelgroep van het Stadsfonds te helpen om anderhalvemeter-maatregelen te treffen of anderszins Corona-gerelateerde zaken te managen en welke criteria hiervoor zouden moeten gelden;
- als denkrichting mee te geven dat extra fondsen tevens te vinden kunnen zijn middels een 'solidariteitsheffing', waarmee ondernemers die wél open kunnen zijn en de Hilversumse consumenten, de ondernemers helpen die niet open kunnen gaan.

En gaat over tot de orde van de dag,

M20/24	HvH	D66	VVD	GfL	CDA	CU	PvdA	SP	LH	HB
V	29	6	7	6	5	0	1	2	1	0
T	5	0	0	0	4	0	1	0	0	0

aangenomen CK

Voor: J. Kalk

Tegen: FF van Dronge

Steunpakket Rijk	Beschrijving	Verandering met vorige pakket	Doelgroep	Meer informatie
Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren Covid-19 (TOGS)	Om in het begin van de crisis de eerste klappen op te vangen heeft het kabinet een eenmalige tegemoetkoming van €4.000 voor ondernemers ter beschikking gesteld.	- Steunpakket is vervangen door de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL)	Ondernemers die directe schade ondervonden van diverse kabinetsmaatregelen om het coronavirus in te dammen.	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiële-regelingen/overzicht-financiële-regelingen/togs
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo 3.0)	Bijstandsuitkering die voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Bij bepaling van de hoogte van de uitkering wordt rekening gehouden met het vermogen van het gehele gezin.	- Verlenging tot 1 juli 2021 - Vanaf april 2021 geldt er een vermogenstoets met bijbehorende vermogensverklaring huishouden bij < €46.520,- (aan privé en zakelijk contant geld, bank- en spaarsaldi, aandelen, obligaties en opties) - Ondersteuning door gemeenten aan zelfstandig ondernemers (o.m. bij- of omscholing en heroriëntatie) - Kan vanaf 1 december 2020 alleen nog met terugwerkende kracht per de eerste van de maand worden aangevraagd van de betreffende maand waarin de aanvraag plaatsvindt. - Lening voor bedrijfskrediet kent een maximum van €10.157 en kan niet worden aangevraagd bij aanvraag of verkrijging van surseance of faillissement.	- Zelfstandigen die: - o Huishoudinkome n onder sociaal minimum, en/of - o Liquiditeitsprobl emen a.g.v. coronacrisis - o Voldoen aan voorwaarden - Ondernemers met minder dan €46520,- aan beschikbaar vermogen	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiële-regelingen/overzicht-financiële-regelingen/tozo/veranderingen-per-1-oktober
Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW 3.0)	Met de NOW wordt werk en inkomen ondersteund. Tegelijkertijd wordt het ook belangrijk dat bedrijven en werknemers zich aanpassen aan de huidige economische situatie. De	- Verlenging tot 1 juli 2021 (3 tijdvakken van 3 maanden) - Vanaf tijdvak 2 een omzetverlies van minimaal 30% - Geleidelijke afbouw vergoedingspercentages in 3 tijdvakken van 80%>70%>60% - Toegestane afbouw loonsom in 3 tijdvakken van 10%>15%>20%	- 1^e tijdvak (okt, nov, dec): alle werkgevers met verwacht inkomensverlies van ten minste 20% - 2^e (jan, feb, ma) en 3^e tijdvak (apr, mei,	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiële-regelingen/overzicht-financiële-regelingen/nw/veranderingen-per-1-oktober

	tegemoetkoming aan bedrijven voor loondoorbetaling wordt in stappen afgebouwd. Tegelijk komt er ruimte voor werkgevers om de loonsom te laten dalen zonder dat dit ten koste gaat van de subsidie.	- Korting van 5% op de loonkostensubsidie indien werknemers geen hulp wordt geboden bij het vinden van ander werk - Geen korting bij bedrijfseconomisch ontslag - Maximale vergoeding 3^e tijdvak (april, mei, juni 2021) naar 1x dagloon.	juni): alle werkgevers met verwacht inkomensverlies van ten minste 30%	
Tegemoetkoming vaste lasten MKB (TVL)	De TVL-subsidie is voor mkb-ondernemers en zzp'ers die door de coronacrisis veel omzet verliezen en daardoor in de problemen komen met het betalen van hun vaste lasten. De subsidie voor vaste lasten komt bovenop de tegemoetkoming in de loonkosten (NOW).	- Verlenging tot 1 juli 2021 (3 tijdvakken van 3 maanden) - Maximale bedrag per bedrijf per tijdvak van 3 maanden verhoogd naar €90.000 (i.p.v. €50.000) - Minimale vaste lasten zijn €3.000 per 3 maanden (i.p.v. €4.000) - De subsidie dient per tijdvak van 3 maanden te worden aangevraagd. - Regeling wordt per tijdvak afgebouwd (grens omzetverlies stijgt in stappen)	- Bedrijven of organisaties (bv. sport, cultuur) met minder dan 250 medewerkers - Minimaal 30% omzetverlies (tot 1 januari, daarna afbouw) en €3.000 vaste lasten	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiële-regelingen/overzicht-financiële-regelingen/tvl/tegemoetkoming-vaste-lasten-mkb-tvl-na-1-oktober-2020
Borgstellingen MKB-kredieten (BMKB)	Met de BMKB regeling kunnen ondernemers sneller en gemakkelijker meer geld lenen. Het ministerie van EZK staat via de BMKB borg voor de kredieten aan ondernemers. Ondernemers kunnen hiervoor terecht bij kredietverstrekkers, zoals banken.	- Ook na 1 oktober beschikbaar tot 1 april 2021	- Ondernemingen met maximaal 250 werknemers (fte) met jaaromzet tot 50 miljoen euro of balanstotaal tot 43 miljoen euro; - Bepaalde sectoren kennen individuele regelingen en zijn voor deze regeling uitgesloten	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiële-regelingen/overzicht-financiële-regelingen/bmkb

Garantie Ondernemers-financiering (GO-C)	Als gevolg van de coronacrisis is de Garantie ondernemings-financiering (GO) verruimd. De garantie helpt (middel)grote bedrijven om een banklening of bankgarantie te krijgen.	- Leningen ter hoogte van €150 miljoen; - Maximale garantiepercentage verhoogd van 50% naar 80% voor grootbedrijven en 90% voor het mkb.	- MKB'ers en grote bedrijven die in de kern gezond zijn en moeite hebben om bankleningen en -garanties te krijgen. - Onderneming heeft geen bovenmatige kapitaalonttrekking en in laatste 12 maanden	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/overzicht-financiele-regelingen/go
Klein Krediet Corona (KKC)	De KKC is opgetuigd voor bedrijven die moeite hebben aan relatief klein krediet te komen. Doordat de staat met de KKC voor een aanzienlijk deel voor de leningen garant staat, is het risico voor banken en andere financiers om geld uit te lenen kleiner. Krediet krijgen is daardoor eenvoudiger.	- Leningen die vanaf 7 mei 2020 zijn verstrekt en voldoen aan de voorwaarden van de regeling, kunnen vanaf 29 mei worden geherfinancierd tegen de voorwaarden van de KKC.	- Bedrijven die moeite hebben aan relatief klein krediet te komen (leningen van €10.000 tot €50.000). - Ondernemingen met maximaal 250 werknemers (fte)	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/overzicht-financiele-regelingen/kkc-klein-krediet-corona-garantieregeling
Qredits	Qredits verstrekt microkredieten aan startende ondernemers en kleine bedrijven. Het heeft als stichting een ideëel doel en een aanpak die wezenlijk anders is dan van reguliere banken, o.a. met bijzondere persoonlijke aandacht voor de	- Vanwege corona worden 2.000 extra overbruggingskredieten verstrekt bovenop de 6.000 huidige klanten, zowel voor nieuwe als bestaande ondernemers van Qredits. - Middelen uit de subsidie aan Qredits uit het eerste noodpakket worden ingezet voor aanvullend uitstel van de aflossingsverplichting met rentekorting van zes maanden voor ondernemers in het bestaande klantenbestand voor wie dit noodzakelijk is.	- Startende en kleine bedrijven	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/overzicht-financiele-regelingen/qredits

	ondernemers en de ontwikkeling van het business plan.			
Belastingmaatregelen	Naast hiervoor genoemde regelingen heeft de Rijksoverheid maatregelen getroffen m.b.t. uitstel van belastingbetaling, reisaftrek en recht op hypotheekrenteaftrek bij uitstel/betaalpauze van hypotheekbetalingen.	- Tot 1 oktober aan te vragen (belastinguitstel tot uiterlijk 1 januari 2021) - Uitstel tot uiterlijk 31 december 2020 - Verlenging verlaging invorderingsrente t/m 31 december 2021 (0,01%) - Twee jaar de tijd om opgebouwde belastingschuld af te lossen; - De reisaftrek in de inkomensbelasting zal voor werknemers het reispatroon van vóór de coronacrisis volgen (voorwaarde: reiskosten zijn ongewijzigd) - Betaalpauze voor hypotheekrenteaftrek verlengd van zes tot maximaal twaalf maanden.	- Algemene maatregelen	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiële-regelingen/overzicht-financiële-regelingen/belastingmaatregelen
Publieke investeringen	Investerings van het Rijk zelf worden naar voren gehaald om een terugval in investeringen tegen te gaan.	- Investerings van twee miljard euro worden naar voren gehaald (1,5 miljard op terrein van bouw en leefomgeving, €465 miljoen voor Rijksvastgoed en Defensie); - Meer informatie in Rijksbegroting	- Rijksinvesteringen	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf
Steunpakket Cultuur	Aanvullende steun bovenop bestaande generieke maatregelen, het eerdere cultuurpakket van €300 miljoen en de €60 miljoen voor de schade van gemeenten in verband met	- €264 beschikbaar voor verlenging van het aanvullende cultuurpakket (o.m. ter innovatie en nieuwe vormen van publieksbereik) - €150 voor lokale culturele infrastructuur - €68 miljoen voor de schade van gemeenten en provincies - Ministerie OCW informeert nog over toepasbaarheid generieke maatregelen voor cultuur sector.	- Culturele sector	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf

	de lokale culturele infrastructuur.			teun- +en+herstelpakket.pdf
Tegemoetkoming Amateursportorganisaties (TASO)	Regeling (€44,5 miljoen beschikbaar) voor amateursportorganisaties die, ten opzichte van 2019, ten minste 20% van hun omzet zijn verloren als gevolg van de maatregelen tegen Covid-19. Geldt voor periode 1 maart tot en met 31 augustus 2020.	- Voor alsnog geen nieuwe wijzigingen	- Sportsector	Tegemoetkoming Amateursportorganisaties (TASO)
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID-19 (TVS)	Deze regeling is bedoeld voor de verhuurders van sportaccommodaties die (een deel van) de huursom in de periode van 1 maart tot 1 juni 2020 hebben kwijtgescholden aan amateursportorganisaties.	- Voor de regeling is in totaal € 89,5 miljoen beschikbaar. - Hoogte van de tegemoetkoming is afhankelijk van de hoogte van de kwijtgescholden huursom. - Aan te vragen voor meerdere sportaccommodaties. - De Tegemoetkoming schade COVID-19 (TOGS) mag niet gebruikt zijn ter compensatie van de gederfde huurinkomsten.	- Gemeenten, sportbedrijven of particuliere verhuurders.	https://www.dushi.nl/subsidies/tegemoetkoming-verhuurders-sportaccommodaties-covid-19
Programmakosten landelijke publieke omroep	Eenmalig extra ondersteuning voor de NPO	- €19 miljoen ter dekking van de gestegen kosten.	- NPO	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en--herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en--herstelpakket.pdf

Tegemoetkoming dierentuinen	Waarborging van dierenwelzijn in dierentuinen	- €39 miljoen ter ondersteuning voor dierentuinen die faillissement moeten aanvragen. - Voorwaarden: bezitten dierentuinvergunning, ingeschreven bij KvK onder SBI-code 91041 en financieel gezond voor de crisis. - Wordt verder uitgewerkt.	-	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf
Reisbranche	Leningen aan kleine garantiefondsen/regelingen	- €10 miljoen voor beschikbaar	-	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf
Investering in scale-up faciliteit	Met behulp van Europese en nationale middelen en bijdragen van private investeerders wordt er een nationale scale-up faciliteit ingericht. Hiermee worden investeringen in het eigen vermogen van start-ups gedaan.	- Ter verbetering van solvabiliteitspositie scale-ups.	- Scale-ups	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf
Deelname aan privaat fonds voor	Kabinet reserveert middel om eventueel te kunnen participeren in het	- Hier is €300 miljoen voor gereserveerd;	- Middelgrote en grote bedrijven	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstu

herkapitalisering (middel)grote bedrijven	beoogde private fonds om (middel)grote bedrijven te herkapitaliseren.			kken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf
Ondersteuning Regionale Ontwikkelmaatschappijen	Regionale ontwikkelmaatschappijen ontvangen extra financiering voor innovatief midden- en kleinbedrijf	- €150 miljoen beschikbaar, o.m. voor corona-overbruggingsleningen en ter versterking van de solvabiliteitspositie. - Regio's moeten zelf zorgen voor cofinanciering.	- Innovatieve midden- en kleinbedrijf	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf
Co-financiering EU-programma's	Cofinanciering van het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027 en Next Generation EU	- €255 beschikbaar voor programma's gericht op regionale ontwikkeling, onderzoek en innovatie, duurzaamheid en digitalisering.		https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf
Intensivering ondersteuning en begeleiding naar nieuw werk	Maatwerk ondersteuning van werkzoekenden naar (ander) werk, o.m. via werkgeversorganisaties, vakbonden en sectorale samenwerkingsverbanden.	- Inzet: begeleiding zoveel mogelijk van werk naar werk, zonder uitkering; - Maatwerktrajecten via sectorale samenwerkingsverbanden (€72 miljoen) - Investerings (€195 miljoen) in regionale mobiliteitsteams voor werkzoekenden;	- Algemene maatregel	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket/Kamerbrief+uitwe

	Bijzondere aandacht voor zelfstandigen en kwetsbaren. Investerings in dienstverlening door UWV en gemeenten en regionale mobiliteitsteams. Onderdeel aanvullend sociaal pakket van €1,4 miljard.	- Extra middelen voor kortdurende bij- en omscholing via praktijkleren mbo (€63 miljoen) - Investerings re-integratiebudgetten van gemeenten voor dienstverlening aan (hogere instroom) bijstandsgerechtigden (€270 miljoen + €50 miljoen) - Aanvullende middelen werkgeversdienstverlening UWV (€11 miljoen) - Ondersteuning zelfstandigenloketten (€7 miljoen) - Aanvullende ondersteuning crisisdienstverlening van mensen met arbeidsbeperking (€36 miljoen) - Voortzetting van het crisispakket NL leert door in 2021 - Investerings in begeleiding door UWV en gemeenten aan (werkloze) uitstromers van WW-periode		rking+aanvullend+sociaal+pakket+schoon+v22.57.pdf
Ondersteuning om- en bijscholing	Ondersteuning door investering in ontwikkeladviezen en (om)scholing van mensen (maatwerk vanuit individu, (toekomstige) werkgever of sector. Onderdeel aanvullend sociaal pakket van €1,4 miljard.	- Voortzetting crisispakket NL leert door (gratis ontwikkeladviestraject en gratis scholing) - Investerings van in totaal €199 miljoen in (zoveel mogelijk) bestaande regelingen en infrastructuur voor ontwikkeling en scholing; - o €30 miljoen voor ontwikkeladviezen voor 40.000 werknemers in 2021; - o 50.000-80.000 kosteloze (online) scholingstrajecten met €30 miljoen extra investeringen voor een tweede tranche. - o Naast de SLIM-regeling voor ondersteuning en leercultuur op de werkvloer extra stimulering van intersectorale scholing in krapte-sectoren (37.5 miljoen) en versterking basisvaardigheden (€6 miljoen voor taal, rekenen en digitale vaardigheden) - o Reservering 23,5 miljoen voor het scholingsbudget WW van het UWV; - o Aanvullende maatregelen.	- Algemene maatregel	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket/Kamerbrief+uitwerking+aanvullend+sociaal+pakket+schoon+v22.57.pdf

Bestrijding jeugdwerkloosheid	Aanpak gericht op schoolverlaters en bestrijden jeugdwerkloosheid. Onderdeel aanvullend sociaal pakket van €1,4 miljard.	- €4 miljoen voor coördinatie van eigen regionale aanpak jeugdwerkloosheid in de arbeidsmarktregio's - Investerings in dienstverlening gemeenten, UWV en crisisdienstverlening is ook voor deze doelgroep bedoeld; - €342 miljoen voor een aanpak gericht op schoolverlaters; - Ondersteuning van regio's bij vormgeven regionale aanpak jeugdwerkloosheid en kennisuitwisseling (wordt nog uitgewerkt). - Ca. €80 miljoen voor scholen en gemeenten voor integrale aanpak vloeiende overgang van school naar werk: - o Ondersteuning in overgang van school naar werk en bij het vinden van een stage/leerbaan; - o Extra middelen voor gemeenten in begeleiding naar werk (i.c.m. middelen voor kortdurende bij- en omscholing via praktijkleren mbo) - o Nazorg voor kwetsbare schoolverlaters en kwetsbare uitstromers - €263 miljoen gereserveerd voor doorleren (voor onderwijsbekostiging, meerkosten praktijkleren en studiefinanciering) - Werkwijze voor rapportage over jongeren buiten beeld i.s.m. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	- Schoolverlaters en jeugdwerklozen	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket/Kamerbrief+uitwerking+aanvullend+sociaal+pakket+schoon+v22.57.pdf
Ondersteuning armoede en schulden	Ondersteuning van mensen in armoede met problematische schulden (o.m. via gemeenten en oprichting waarborgfonds). Onderdeel aanvullend	- €146 miljoen voor ondersteuning vroegtijdige aanpak schulden - Oprichting waarborgfonds afwikkeling schulden (o.m. via sanderingskredieten, wordt nog verder uitgewerkt). - Versnelde en geïntensiveerde schuldenaanpak d.m.v. opschaling en versnelling bestaande maatregelen	- Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket/Kamerbrief+uitwerking+aanvullend+sociaal

	sociaal pakket van €1,4 miljard.	(wordt verder uitgewerkt i.o.v. gemeenten, 28 september online vakcongres).		+pakket+schoon+v22.57.pdf
Regelingen voor eerder uittreden	In navolging op een motie kan in het eerste aanvraagtijsvak (vanaf juni 2021) van de Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid & Eerder Uittreden (MDI&EU) subsidie worden toegekend voor activiteiten rondom eerder uittreden via vanaf 1 januari 2021 plaatsvinden	- Subsidieaanvraag moet zijn ingediend voor de afloop van de subsidiabele activiteit of het subsidietijsvak; - Aanspraak op subsidie ontstaat op het moment van subsidieverlening	- Vroege uittreders	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket/Kamerbrief+uitwerking+aanvullend+sociaal+pakket+schoon+v22.57.pdf

Steunpakket Provincie	Beschrijving	Beschrijving	Doelgroep	Meer informatie
Cultureel en maatschappelijk noodfonds	De provincie stelt €10 miljoen beschikbaar om samen met Noord-Hollandse gemeenten culturele en maatschappelijke instellingen overeind te houden.	- Gemeenten kunnen in regionaal verband voorstellen doen voor welke instellingen zij een beroep willen doen op het noodfonds. Gemeenten dragen zelf 35% van de noodhulp bij. - De voorstellen die gebruik kunnen maken van het noodfonds worden in oktober vastgesteld.	- Culturele en maatschappelijke instellingen	https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2020/Juli_2020/Provincie_helpt_gemeenten_met_10_miljoen_voor_cultuur
Fonds voor economisch herstel	De provincie werkt aan plannen die moeten bijdragen aan economisch herstel, waaronder verduurzaming van de gebouwde omgeving en het versterken van de maatschappelijke en	- Er wordt €100 miljoen voor vrijgemaakt. - In het najaar wordt duidelijk hoe de provincie dit fonds gaat inzetten.	- Gemeenten	https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2020/Juli_2020/Provincie_helpt_gemeenten_met_10_miljoen_voor_cultuur

	culturele infrastructuur in Noord-Holland			
Soepele omgang bestaande financieringen	Betreft het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland en het Innovatiefonds Noord-Holland (INH).	- Voorwaarden van bestaande financieringen worden soepel toegepast.	- Algemeen	https://pimnh.nl/corona-provinciale-regelingen
Programma Investeringsgereed Innovatief MKB Noord-Holland (PIM)	PIM wordt ingezet om getroffen ondernemers te adviseren over steunmaatregelen en werkkapitaal	- Verplichte eigen bijdrage voor het maatwerktraject wordt voor twee maanden geschrapt	- Ondernemers	https://pimnh.nl/corona-provinciale-regelingen
Evenementen coulance	Door provincie gesponsorde of gesubsidieerde evenementen, waar al kosten voor gemaakt zijn, kunnen rekenen op coulance	- Beperkte voorschotbetaling voor uitgestelde provinciale bijeenkomsten wordt onderzocht.	- Provinciale evenementen	https://pimnh.nl/corona-provinciale-regelingen
Doorgang bouw en aanbestedingen	Bouwwerkzaamheden en aanbestedingen gaan door zolang dit binnen landelijke maatregelen kan	- Passende oplossingen vinden met de samenwerkingspartners hebben voorrang boven het scherp stellen van aansprakelijkheden;	- Provinciale werkzaamheden	https://pimnh.nl/corona-provinciale-regelingen
Corona-OverbruggingsLening (COL-faciliteit)	Het kabinet heeft €300 miljoen beschikbaar gesteld voor overbruggingskredieten voor startups, scale-ups en (innovatieve) mkb-ers. De regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) verstrekken op	- Voor aanvragen ingediend tussen 20 mei en 1 oktober 2020 geldt dat ze tegen elkaar zullen worden afgewogen (tender-systematiek). De onderlinge weging tussen de aanvragen vindt plaats in drie tijdsblokken: 20 mei – 1 juli, 1 juli – 16 augustus en 16 augustus – 1 oktober. - Kwalitatieve criteria die meewegen zijn het aantal fte, aansluiting bij het missiegedreven innovatiebeleid,	- Startups, scale-ups en innovatieve mkb-ers	https://www.rom-nederland.nl/corona-overbruggingslening/

	verzoek van het kabinet deze Corona-OverbruggingsLening (COL).	aansluiting op ecosystemen en het belang van de innovatie. - Leningen beschikbaar tussen €50.000 en €2 miljoen		
Tijdelijk Overbruggingskrediet innovatieve Start en Scale ups (TOPSS)	Voor innovatieve start- en scaleups die ondanks de Covid-19 willen en kunnen doorgroeien, maar hier vanwege sterk verminderd aanbod van risicokapitaal in worden afgeremd, is de COL niet afdoende. Voor deze specifieke groep start- en scaleups is het TOPSS investeringsprogramma van Invest-NL bedoeld.	- De scope betreft financieringsrondes vanaf €2mln samen met professionele investeerders met kennis en ervaring in de desbetreffende sector en VC investeringen. - Invest-NL financiert tot 50% van de financieringsronde. Financiering wordt verstrekt in de vorm van een converteerbare lening.	- Innovatieve startups en scale-ups	https://www.invest-nl.nl/actueel/aanvullende-informatie-topss
Groeifonds	Fonds gericht op herstel/veerkracht van de economie en ook verduurzaming en digitalisering. Onderdeel van de inzet in MRA verband voor bouwstenen van de Green Deal en via de Regio Utrecht voor het Groen inclusief economisch herstel.	- Kabinet trekt de komende vijf jaar in totaal 20 miljard euro uit voor investeringen die bijdragen aan economisch herstel. - Een investeringsvoorstel heeft een minimumomvang van 30 miljoen euro, er geldt geen maximumomvang per project.	-	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/nieuws/2020/09/07/publieke-investeringen-vergroten-economische-groei-en-toekomstige-welvaart-kabinet-lanceert-nationaal-groeifonds
Green Deal	De green deal helpt bij het wegnemen van barrières bij de uitvoering van duurzame initiatieven.	- De Green Deal ondersteunt o.m. door het wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving, toegankelijk maken van netwerken, ondersteunen van toegang tot de kapitaalmarkt en het inbrengen van kennis.	- Bedrijven, mede-overheden en groepen burgers	https://www.greendeals.nl/ en https://amsterdameconomicboard.com/nieuws/mra-zet-in-op-brede-

		- Vanuit MRA verband wordt een gezamenlijke Green Deal opgesteld, mede ten behoeve van het herstelprogramma MRA.		aanpak-naar-duurzaam-herstel
--	--	--	--	--

Steunpakket Europese Unie	Beschrijving	Beschrijving	Doelgroep	Meer informatie
Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe (REACT-fonds)	Fonds gericht op herstel/veerkracht van de economie en ook verduurzaming en digitalisering. Onderdeel van de inzet in MRA verband voor de bouwstenen van de Green Deal en via de Regio Utrecht voor het Groen inclusief economisch herstel.	- Fondsomvang van rond de 100 MIO voor West NL, ongeveer 12 MIO voor Regio Utrecht. (kleinere projecten via KvW) - Het REACT-EU-pakket omvat 55 miljard EUR extra middelen voor het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) 2014-2020, het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD). - Betreft investeringen ter ondersteuning van het behoud van banen, het scheppen van banen, maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid van jongeren, de gezondheidszorg en het verstrekken van bedrijfskapitaal en investeringssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen.	- Alle economische sectoren	https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_20_948
Faciliteit voor herstel en veerkracht	Fonds gericht op herstel/veerkracht van de economie en ook verduurzaming en digitalisering. Onderdeel van de inzet in MRA verband voor de bouwstenen van de Green Deal en via de Regio Utrecht voor het Groen inclusief economisch herstel.	- Biedt grootschalige financiële steun voor hervormingen en investeringen door de lidstaten, met als doel de economische en sociale impact van de coronaviruspandemie te beperken en de economieën van de EU duurzamer en veerkrachtiger te maken en ze beter voor te bereiden op de uitdagingen die de groene en digitale transitie met zich meebrengen. - Aan subsidies zal in totaal 310 miljard euro beschikbaar zijn (uitgedrukt in constante prijzen; 335 miljard in lopende prijzen), aan leningen nog eens 250 miljard euro (in constante prijzen; 268 miljard in lopende prijzen).	- Landelijke overheden	https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/QANDA_20_949

Kamerbrief: <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/28/kamerbrief-steun--en-herstelpakket-voor-ondernemers-en-werkenden/Kamerbrief+Steun--en+herstelpakket.pdf>

https://www.hilversum.nl/Home/Ondernemer/Servicepunt_voor_ondernemers/Hulp_voor_Hilversumse_ondernemers_en_organisaties

<https://pimnh.nl/corona-provinciale-regelingen>